БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 227 (6417)
НОЯБРИИН 18
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Бүхы советскэ арад, манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд сталинска артиллериин Үдэрые һайндэрлэжэ, нүхэр Сталинай табиһан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ советскэ артиллеристнүүдэй ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй туйлаһан амжалтануудые тэмдэглэжэ байна.

Советскэ артиллеристнүүдэй эсэгэ, агууехэ полководец Генералиссимус И. В. СТАЛИНДА алдар соло!

Сталинска артиллериин Үдэр

Мүнөөдэр манай социалистическэ Эхэ оронойбухы ажалшад, баатар зоригто советскэ армиин сэрэгшэд сталинска артиллериин Үдэрые һайндэрлэжэ байна.

Артиллериин Үдэр хадаа Сталинград шадар манай сэрэгүүдэй добтолгын эхилһэн үдэртэй дашарамдуулан һайндэрлэгдэдэг болонхой. Сталинград шадар Советскэ Армиин туйлаһан илалта хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнда эрид хубилалта хэһэн байха юм. Алдар солото советскэ сэрэгшэд Европын арадуудые сүлөөлөө, бүхы дэлхэйе фашизмын богоолшолгын аюулһаа абараа.

Фашистска булимтарагшадта эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта туйлаад, манай арад амгалан тайбан байгуулалтада угаа ехэ эршэ зоригтойгоор ажаллажа ороһон байха юм.

Советскэ оромнай дайн сэрэгэй тохёолдуулһан шархануудаа миил эдэгээхэ бэшэ, харин промышленность, хүдөө ажахы болон культурые шэнэ хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ, арадай жаргалта байдалые улам саашадань һайжаруулха барагдашагүй ехэ хүсэ шадалтай байһанаа бүхы дэлхэйдэ харуулаа. Дайнай һүүлдэхи табанжэлэй гол даалгабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдэа. Бүри 1949 ондо бүхы промышленностиин валовой продукци 1940 онойхитой сасуулбал 41 процентээр ургаһан байба. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй һүүлшын жэлдэ промышленна продукци 1940 онойхидо орходоо 73 процент ехээр үйлэдбэрилэгдэһэн байха юм. Мүн оронойнай хүдөө ажахышье гайхамшагта амжалтануудые туйлаа.

Энэ жэлдэ манай ороной арадууд коммунизм байгуулха хэрэгтээ бүри ехэ амжалта илалтануудые туйлана. Ажалай бүтээсэ улам ургана, арадай материальна жаргалта байдал бүри һайжарна, Эхэ оронойнай хүсэ шадал улам бэхижэнэ. Коммунизмын агууехэ барилганууд дээрэ советскэ хүнүүдэй эршэ зоригтойгоор ажаллажа байһан тухай мэдээнүүд үдэр бүри абтана.

Манай Эхэ ороной туйлаһан гайхамшагта илалта хадаа советскэ хүнүүдэй шэн габьята ажалай аша үрэ, большевистскэ партиин, агууехэ багша Сталинай сэсэн мэргэн ударидалгын аша үрэ мүн.

Оронойнгоо арадай ажахые болон культурые дэбжүүлхэ зорилгонуудые шиидхэжэ байхатайгаа хамта советскэ арад бүхы дэлхэй дээрэ бата эб найрамдалай түлөө, арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ. «Бидэнэр эб найрамдалай түлөө байнабди, эб найрамдалай хэрэгые сахин хамгаалнабди» гэһэн нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэнүүд хадаа советскэ гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политикын үндэһэ һуури болонхой.

Манай арадай зохёон байгуулха ажалые Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд найдамтайгаар хамгаална. Тэдэнэй дунда артиллеримнай угаа ехэ үүргэтэй.

Өөрынгөө артиллерие советскэ арад сталинска артиллери гэжэ угаа ехэ инаг дуратайгаар нэрлэдэг. Нүхэр Сталин хадаа советскэ артиллерие байгуулагша, тэрэнэй гайхамшагта илалтануудые эмхидхэгшэ, зоригжуулагша мүн.

Сталинска анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэһэн манай артиллери Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ угаа ехээр урган хүгжөө, Советскэ Армиин сохилтын гол хүсэн болоо. Дайнай үедэ артиллеримнай дайсание хайра гамгүйгөөр бута сохёо. Бусад түрэлэй сэрэгүүдтэйгээ дайшалхы ябуулгаяа шадамар бэрхээр тааралдуулан эмхидхэжэ, манай артиллеристнүүд илалта туйлаха хэрэгтэ гайхамшагта үүргэ дүүргэһэн байна.

Нүхэр Сталин баатар артиллеристнүүдэй дайшалхы хэрэгүүдые үндэрөөр сэгнэн иигэжэ хэлээ һэн:

«Советскэ артиллери болбол дайнай газар дээрэ дайсанай артиллериһээ сохом булюу боложо шадаһаниинь, дайсанда эсэргүү олон тоото байлдаанда советскэ артиллеристнүүд ба миномётчигууд онсо эрэлхэг зориг ба героизмын мартагдашагүй алдар солотой болоһониинь, командирнууд ба начальнигууд буудалгые зохёон эрхилхэ эрхим шадабарие харуулһаниинь бүгэдэндэ элитэ».

Манай алдарта артиллеристнүүдэй дайшалхы габьяае Советскэ правительство үндэрөөр сэгнэһэн байна. 1600 гаран артиллеристнүүд болон миномётчигуудта Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдоо, артиллерийскэ частьнуудай олон олон мянган сэрэгшэд орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа. Шагнагдагшадай дунда буряат-монгол арадай олон хүбүүд бии.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ советскэ артиллеристнүүд өөһэдынгөө үүргые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Тэдэнэр дайшалхы болон политическэ эрдэм мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ, социалистическэ промышленностиин үгэһэн дайшалхы техникые эрхимээр шудална.

Советскэ оромнай эб найрамдалай түлөө, арадуудай хани барисаанай түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байна. Советскэ Союз түрүүтэй эб найрамдалай лагериин хүсэн үдэр ерэхэ бүри ургана. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада 562 миллион хүнэй гараа табиһан ябадал хадаа эб найрамдалай лагериин хэды ехэ хүсэтэйе харуулна.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ хүнүүд хадаа өөһэдынгөө үнэн зүб хэрэгэй илаха байһанда, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай мандаха байһанда этигэнэ.

Мүнөөдэр бүхы советскэ арадтайгаа хамта артиллериин Үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, манай Бурят-Монголой ажалшад баатар зоригто артиллеристнүүдые, артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые халуунаар амаршалаад, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэнэ.

Советскэ артиллеристнүүд мандаха болтогой!

Манай ороной арадуудай хани барисаанай, алдар солын хэрэм—хүсэн түгэс советскэ Эхэ оромнай мандаха болтогой!

Советскэ арадай агууехэ вождь, инаг багша Сталин мандаха болтогой!

Улаан тугта хүртэбэ

Эб найрамдалай вахтада жагсахадаа Улан-Удын ПВЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехын коллектив дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн. Тиин, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэдхэн, абаһан үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлбэ.

Тус цехынхид шэрэм шудхаха жэлэйнгээ түсэб бүри октябриин 27-до дүүргээд, заводойнгоо дамжуулгын улаан тугта хүртөө һэн. Мүнөө 1952 онойнгоо даалгабари дүүргэжэ байна.

Социалистическэ мүрысөөнэй ябаса дундуур үндэр бүтээсэ туйлахаһаа гадна, гансал эрхим шанартай продукци бүтээн гаргаһан тус цехын ахалагша мастер нүхэр Дашидондоков, формовщигуудай бригадирнууд нүхэд Ведменко, Гордеев, формовщигууд нүхэд Скворцова, Обухова, слесарьнууд нүхэд Рогатин, Бониэр, электригүүд нүхэд Пуев, Потылицин, обрубщик нүхэр Казазаев гэгшэдтэ мэргэжэлээрээ эрхим стахановецууд гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ профсоюзай заводской комитедээр олгогдоо.

Мүнөө тус цехынхид ажахын жэлэй дүүрэтэр 1000 гаран тонно шэрэм Эхэ орондоо түсэбһөө гадуур үгэхын тула социалистическэ мүрысөө улам эршэдхэжэ байна.

Р. Рабданов, цехын инженер.

Арадай судьянар ба арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ

Арадай үнэн сэхэ хүбүүн

Курумканай аймагай эмхи зургаанууд, колхозууд болон МТС-тэ олон зоной хабаадалгатай суглаанууд боложо, арадай судьяда ба арадай заседательнуудта кандидадууд дэбжүүлэгдэжэ байна.

Курумканай дунда һургуулиин коллективэй хамтын суглаан дээрэ һургуулиин директор нүхэр Халбаев түрүүлэн үгэ абажа, Курумканай аймагай арадай судьяда кандидадаар Батюр Монсеевич Дмитриевые дэбжүүлхэ дурадхал оруулба. Нүхэр Дмитриев коммунистическэ партяар хүмүүжүүлэгдэһэн, арадай үнэн сэхэ хүбүүн мүн. Тэрэ хадаа тусхай юридическэ дунда һургуули дүүргэнхэй. Социалистическэ хуули ёһые һайн мэдэдэг ба арадай интересүүдые наринаар сахин хамгаалдаг юм.

Нүхэр Халбаевай дурадхалые багшанэр Шанюшкин, Тенетова, Гагарина ба бусад халуунаар дэмжээ.

Курумканай дунда һургуулиин коллективэй суглаан болбол багша Нима Буянтуевич Хышиктуевые арадай заседательда кандидадаар дэбжүүлээ.

Мүн Баргажанай МТС-эй коллективэй ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанууд боложо, арадай судьяда кандидадаар мүн лэ нүхэр Дмитриевэй кандидатурые дэбжүүлһэн байна.

С. Тараскин.

Һунгагшадай политическэ дэбжэлтэ

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой цехүүдэй коллективүүдтэ һунгалтын урда тээхи суглаанууд тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэжэ байна.

Паровозо-хэбсаралгын цехын коллективэй суглаан һаяхан боложо, Железнодорожно районой хоёрдохи участогай арадай судьяда кандидадаар Александр Семёнович Егоровые нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

—Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ,—гэжэ тус цехын үрэмдэгшэ нүхэр Евдокимов хэлэбэ,—Александр Семёнович Егоров Советскэ Эхэ ороноо фашистска булимтарагшадһаа хамгаалалсаһан байна. Тэрэ хадаа дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрээд байхада түрэл нютагаа бусажа, арадай судьягай тушаалда һунгагдаад, советскэ хуули ёһые наринаар сахижа ба арадай интересые үнэн сэхээр хамгаалжа ябана. Тэрэ хадаа манай этигэл найдабарие харюулжа шадаха. Нүхэр Евдокимовай дурадхалые цехын коллектив халуунаар дэмжээ.

Б. Жапов.

Советскэ хуули ёһые наринаар сахигша

Тарбагатайн аймагай ажалшад арадай сүүдтэ хүдэлмэрилхынь тулада ажалшадай этигэл найдабарие харюулжа шадахаар үнэн патриодуудаа дэбжүүлнэ.

Тарбагатайн машинно-тракторна станциин коллективэй суглаан дээрэ аймагай арадай судьяда кандидадаар Валентина Андреевна Булатова дэбжүүлэгдэээ.

— Нүхэр Булатова юридическэ һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр, 1949 онһоо хойшо манай аймагай арадай судьягаар хүдэлмэрилнэ, — гэжэ МТС-эй главна бухгалтер нүхэр Григорьева хэлэбэ.—Энэ үе соо нүхэр Булатова манай этигэл найдабарие харюулжа шадаа. Социалистическэ хуули ёһые наринаар сахидаг судья байһанаа энэ үе соо тэрэ харуулаа. Тиимэһээ нүхэр Булатовае аймагай арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлхэ һанамжа оруулха зуураа, тэрэнэй кандидатурые бултадаа дэмжэхыетнай уряалнаб.

Үгэ хэлэһэн комбайнернууд, трактористнууд, механигууд нүхэр Григорьевагай дурадхалые халуунаар дэмжээ. Тракторна № 9 бригадын бригадир нүхэр Дорофеев Булатовагай кандидатурые дэмжэхэ зуураа, арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэрые тракторнуудые заһабарилха кварталайнгаа түсэб дүүргэжэ угтахабди гэжэ механизаторнуудай зүгһөө мэдүүлбэ.

Машинно-тракторна станциин механизаторнууд болбол арадай заседательда кандидадаар МТС-эйнгээ ахалагша бухгалтер Семен Кириллович Думновые нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

Арадай судьяда ба заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгын суглаанууд аймагай колхозууд ба предприятинуудта боложо байна.

М. Шагдаржапов.

Хүдөөгэй механизаторнуудай үгэ

«Декабриин 16-да—арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтын үдэр» гэһэн плакат Кабанскын аймагай Тимлюйскэ МТС-эй конторын үүдэн дээрэ элеэр харагдана. Хүдэлмэриин эхилхэһээ урид МТС-эй механизаторнууд аймагайнгаа арадай судьяда кандидадые дэбжүүлхын тулада олоороо сугларна.

Нүхэр Тимошина эгээл түрүүлэн трибунада ерэжэ, үгэ хэлэхэ зуураа, манай ороной арадуудта үргэн ехэ эрхэ олгоһон Сталинска Конституци тухай, советскэ сүүдэй үүргэ ба удхашанар тухай тоготожо хэлээд, аймагай арадай судьяда кандидадаар Алексей Бадмаевич Баторовые дэбжүүлхэ дурадхал оруулба.

Коммунист Баторов болбол юрын таряашанһаа дээдэ эрдэмтэй юрист хүрэтэрөө ургаһан байна. Тэрэ хадаа манай республика соо эгээн урданай арадай судья юм. Мүнөө нүхэр Баторов Заиграйн аймагай хоёрдохи участогай арадай судьягаар хүдэлмэрилнэ. Алексей Бадмаевич болбол 1938 онһоо эхилээд Яруунын аймагай арадай судьягаар, 1939 онһоо 1940 он хүрэтэр республикын Верховно сүүдэй гэшүүнээр, 1940 онһоо 1949 он хүрэтэр Баунтын аймагай арадай судьягаар хүдэлмэрилһэн байха юм. Тэрэ хадаа ажалһаа һамшангүйгөөр һуража, юридическэ дээдэ эрдэмтэй болоһон байна.

Нүхэр Баторовай кандидатурые МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Бурлаков, кузнец Романенко, участково агроном нүхэр Калашников ба бүхы сугларагшад халуунаар дэмжээ.

И. Спиридонов.

Нэгэн һаналаар дэмжэбэ

Улан-Удын пристаниин коллективэй гэшүүдэй хамтын суглаан болобо. Суглаан хадаа Железнодорожно районой арадай судьяда һунгагдахаар түмэр замай узелай коллективээр дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Егоровагай кандидатурые дэмжэлгэдэ ба арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан байна.

Суглаан дээрэ эгээн түрүүлэн үгэ хэлэһэн диспетчер Пахомов нүхэр Егороватай хамта хүдэлмэрилһэн тухайгаа хөөрэжэ үгөө, тэрэнэй биографитай суглаашадые танилсуулаа. Удаань нүхэд Осинцев, Гайсёнок гэгшэд Любовь Николаевна Егоровагай арад зоной этигэл найдабарие үнэн сэхэ ажалаараа харюулдаг ба саашадаашье харюулха байһан тухайнь хөөрэбэд. Тус суглаан нүхэр Егоровагай кандидатурые бүрин дэмжэхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаад, мүнөө үнэн сэхээр ба эдэбхитэйгээр ажаллажа байһан хэлхеэ холбооной узелай эрхим радист нүхэр Кузнецовые арадай заседательда кандидат болгон дэбжүүлбэ.

Арадай судьянар болон заседательнуудые һунгаха һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадаха түлөөлэгшэд һунгагдаа.

А. Коротаева.

Дэрэстэйн эрхим адуушад

Зэдын аймагай Дэрэстэйн элдин талада «Коммунизм» колхоз һуурижанхай. Энэ колхозой моришод эрхим ажалаараа суурхажа байдаг. Мүнөө адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй хоёр жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, нилээд амжалта туйлаа. Энэ түсэбэй ёһоор 1017 толгой адуу моритой болохо байһан аад, 1025 толгой адуу моритой болоо. Байгша ондо энэ колхозой моришод 170 унага абажа, түлжүүлһэн байна.

«Коммунизм» колхоз моридойнгоо үүлтэрые һайжаруулхын түлөө һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ оролдожо байна. 1950 ба 1951 онуудта гүрэнэй конюшниһаа һайн шанартай «Буденновско» үүлтэрэй азарганuудые асаржа, адуун һүрэгтөө табиһан байха юм. Байгша ондо колхозойнгоо бүхы 218 толгой гүүдые искусственнаар ороондо оруулаа.

Адуу моридые үсхэбэрилгээр колхозойнгоо иимэ ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэнь колхозой суута адуушад Цыбикжап Цыцыков, Буда Сосоров, Доржи Цынгунов болон бусад өөһэдынгөө нилээд ехэ хубитые оруулһан байна. Адуушанаар үни удаан хүдэлмэрилдэг Цыбикжап Цыцыков адуу мори харууһалгаар, гүүдһээ олон унага абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ талаар ехэ дүршэлтэй болонхой. Энэ адуушан өөрынгөө дааһан ажалда дуратай ба үнэн сэхээр хандадаг байна. Байгша ондо нүхэр Цыцыков 100 гүүнһээ 89 унага абаһан байха юм. Мүн 1949 ба 1950 онуудта 100 гүүн бүриһөө 80-һаа үсөөн бэшэ унага абаа һэн. Нүхэр Цыцыков «Республикын эрхим адуушан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хоёр удаа хүртэһэн байна. Мүн СССР-эй хүдөө ажахын Министерство тэрээниие «Социалистическэ хүдөө ажахын отличник» гэһэн значогоор хоёр дахин шагнаа. Эб найрамдалай хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулжа байһан энэ адуушан Улан-Удэ городто боложо үнгэрһэн эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцидэ хабаадаһан байна.

Мүнөө нүхэр Цыцыков өөрынгөө дааһан адуун һүрэгые зунай ба намарай бэлшээри дээрэ һайнаар адуулжа, тарган ба дундаһаа дээшэ шадалтай болгонхой. Адуу моридоо хоролтогүйгөөр, тобир таргаар ондо оруулха уялга абаад, нүхэр Цыцыков адуунай хоёрдохи һүрэгые даагша Буда Сосоровые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байна.

Адуушан Буда Сосоров 60 гаран наһатай болобошье, хүнгэн үбгэн юм. 16 жэлэй туршада таһалгарягүй ахалагша адуушанаар ажаллажа, ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ үе соогоо үбгэн Сосоров адуун һүрэгөө хэдэн дахинаар олошоруулһан байна. Оролдосото ажалайнгаа ашаар энэ суута адуушан «Республикын эрхим адуушан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн ба «Социалистическэ хүдөө ажахын отличник» гэһэн значогоор хоёр дахин шагнагдаһан байха юм.

Эдэ суута адуушад адуун һүрэгөө заашье тураангүй, хододоо һайн шадалтайгаар ондо оруулдаг. Мүнөө үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэжэ, моридойнгоо хүсэ шадалые нилээд дээшэлүүлээ.

Д. Жигмытов.

Ивановска область. Пучежска районой «Свобода» колхоз лён тарилгаар түрүү колхозуудай нэгэн юм. Правительство лён таригшадай ажалые үндэрөөр сэгнэээ: лёной үндэр ургаса абаһанай түлөө 11 колхознигуудта Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдоо, олон колхознигууд Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат Социалистическэ Ажалай Герой А. Д. Алешинагай звено энэ жэлдэ гектар бүриһөө лёной 4 центнер үрһэ, 16—18 центнер лёнтреста хурааһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: лёной үрһэнэй шэнар шалгаха Пучежска районно инспекциин лаборант В. А. Макарушкова (баруун гарһаа) А. Д. Алешинагай хурааһан үрһэнэй шанар шалгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хүдөөдэ культтоварнууд ехээр худалдагдана

Хүдөө нютагуудта номуудые, радиотоварнуудые, фотоаппаратура, спортивна хэрэгсэлнүүдые болон бусад культтоварнуудые худалдалга һараһаа һарада ургэдэнэ.

Энэ жэлэй арбан һарын турша соо үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо велосипедүүд 70 процент, радиоприёмнигууд 1,5 дахин, фотоаппарадууд 20 процент шахуу олоор худалдагдаа.

Эдэ товарнууд хүлөөгэй, районно магазинуудта, киоскнуудта, палатканuудта худалдагдахаһаа гадна, тусхай магазинуудта—культмагуудта худалдагдана Мүнөө жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 300 тиимэ магазинууд олоор нээгдээ.

(ТАСС).

Республикын аймагуудта таряа сохилгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной ноябриин 15-най мэдээн

Аймагууд	Түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Заиграйн	85,9
Мухаршэбэрэй	82,5
Бичурын	68,8
Баргажанай	67,5
Кударын	60,9
Ториин	56,8
Закаменай	50,1
Кабанскын	48,7
Түнхэнэй	46,7
Сэлэнгын	44,6
Тарбагатайн	39,6
Байкало-Кударын	31,9
Иволгын	30,7
Курумканай	30,2
Прибайкальска	29,7
Хэжэнгын	23,8
Хориин	20,8
Кяхтын	19,4
Яруунын	18,1
Зэдын	13,8

Ленин, Сталин социалистическэ хуули ёhые бэхижүүлхэ тухай

Партиин вождьнор Ленин, Сталин болбол дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулhан, социализмын түлөө тэмсэлдэ советскэ эрхэ ба социалистическэ хуули ёhоной үүргэ тухай hургаал зохёоhон байна.

Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революци хадаа дарлалтын аппарат байhан буржуазна гүрэниие бута сохёод, шэнэ, дээдэ түхэлэй гүрэн — Советскэ гүрэн байгуулаа.

Нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ hэн: «Шэнэ засаг болбол шэнэ хуули ёho, революционно гурим болоhон шэнэ гурим байгуулна.

Би алибаа гуримай түлөө байна бэшэб. Хүдэлмэришэн ангиин интересүүдтэ зохилдодог гуримай түлөө байнаб».

Социалистическэ революциин болоhоной эсэстэ шэнэ революционно гурим, шэнэ социалистическэ хуули ёhон байгуулагдаа.

Хуули ёhые гүрэнэй бүхы органуудай, общественнэ организацинуудай ба эмхи зургаануудай, тушаалта нюурнуудай ба гражданинуудай наринаар сахиhанай үндэhэ hуури дээрэ Советскэ гүрэниие эмхидхэлгын ба тэрэнэй ажал-ябуулгын принципүүдые социалистическэ хуули ёhон гэжэ бидэ нэрлэнэбди.

Социалистическэ хуули ёhон хадаа буржуазна хуули ёhонhоо орходоо тад ондоо юм.

Мүлжэгшэ ангинуудай засаг барижа байhан гүрэнүүдтэ хуулинь тэдэнэй ангиин интересүүдтэ албадэдэг, арадуудта эсэргүүгээр, ажалшан олониитэдэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэжэ байгаа, байжашье байна.

США-гэй, Англиин, Франциин ба бусад капиталистическэ оронуудай империалистическэ гүрэнүүд хадаа үмхирэн hалажа байгаа капитализмын экономическа байгуулалтые хамгаалха гэжэ галзуугаар оролдоно. США-гэй, Англиин, Франциин агрессивнэ этэгээдүүд арадай эрхэ сүлөөе, прогрессые дарагшадай, жандармнуудай үүргэ дүүргэн, хаа хаанагүй үхэл ба hандарал тохёолдуулжа байна.

США-дахи буржуазна демократи ба буржуазна хуули ёhон хадаа империалистнуудай дура зоргоороо аашалха, прогрессивнэ ажал-ябуулагшадые, коммунистическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдые зэрлигээр мүрдэхэ, хэhээхэ, негрнүүдые, индеецүүдые ба США-гэй бусад национальностьнуудые расова илгаа гарган доромжолхо зэмсэг болонхой.

США-гэй үмхирэн hалажа байhан империалистнууд хадаа фашистска террор хэрэглэнэ, өөрынгөө үхэлэй ерэхэ сагые хойшолуулха hэдэлгэ гаргана.

США-гэй ба Англиин реакционно гүрэнүүд буржуазна хуули ёho ашаглан, эб найрамдалай ба демократиин түлөө тэмсэжэ байгаа прогрессивнэ, демократическа хүсэнүүдые хайра гамгүйгөөр дарахые hэдэнэ, СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү дай hүжэрөөхын тулада яаралтай зэбсэглэлгэ хэнэ.

Гэбэшье, агуу ехэ Советскэ Союзай толгойлон ябаа демократиин, эб найрамдалай ба социализмын хүсэтэ лагериин шууд урагшаа дабшалгада ямаршье хара хүсэн hаад түбэг ушаруулжа шадахагүй.

Советскэ хуули ёhон хадаа советскэ арадай дура зоригто, интересүүдтэ бүрин мүhэн харюусана. Тэрэ болбол коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын политикые бэелүүлхэ шухалын шухала арга хэрэгсэлнүүдэй нэгэн мүн. Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин болоhоной эсэстэ хүн түрэлтэнэй түүхэдэ анха түрүүн хуули болбол үсөөнхидэй аша туhые бэшэ, харин олонхидой, ажалшадай, арадай аша туhые харюулдаг болоо.

Тиимэhээ, социалистическэ хуули ёhон хадаа ажалшадта ашагтай ба таарамжатай гурим бэхижүүлхэ хүсэтэ арга хэрэгсэл болоно.

Ленин, Сталин болбол социализм байгуулхын түлөө хүсэтэ зэбсэг болоhон советскэ хуули ёhые шууд бэелүүлхэ тухай оролдолго социалистическэ байгуулалтын бүхы шатануудта саг үргэлжэ гаргана.

Советскэ хуулинуудые наринаар сахиха шухала тухай асуудал Советскэ засагай тогтоhон түрүүшын үдэрнүүдтэ табигдаhан байгаа. Социализмын илахын тулада шухала революционно нарин шанга гурим байгуулха тухай Советскэ засагай 1917 оной октябриин 25-най түрүүшын декрет соо заагдаhан байна.

Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин илаhанай hүүлээр, гражданска дайнай жэлнүүдтэ, социализм байгуулгын түрүүшын шатада советскэ хуули ёhон хадаа революциин туйлалтануудта эсэргүү арадай гадаадын ба дотоодын хорото дайсадые усадхаха хэрэгтэ түбхын түрүүндэ зорюулагдаhан байна.

Колчагые илаhантай дашарамдуулан, 1919 ондо Ленин иигэжэ бэшэhэн байгаа:

«Революционно гурим тон наринаар сахиха шухала. Советскэ засагай хуули ба захирхалтануудые нангинаар сахиха ба тэдэниие булта хинаха гүйсэдхүүлэлтын хойноhоо хинан хаража байха шухала. Хуули буса ябадал багахананаршье гаргалга, Советскэ гуримые багахананаршье эбдэлгэ хадаа ажалшадай дайсадай тэрэ доронь хэрэглэхэ нүхэн болохо үгэнэ». (Ленин, Зохёолнууд, том 24, нюур 434).

Ленинскэ заабарии И. В. Сталин шэнэ оршон байдалда саашань хүгжөөжэ, капиталистическэ хүреэлэлгын бии байхадашье социалистическэ хуули ёhые саашадань бэхижүүлхэ зам заажа үгөө.

Гражданска дайнай дүүрээд, ажахын амгалан байгуулалтын эхилхэдэ, шэнэ экономическа политикые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар манай парти ба советскэ засагай хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ революционно хуули ёhон зорюулагдаhан байна.

Эдэ ба удаадахи жэлнүүдтэ хуулинуудай шэнэ кодекснуудые бии болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Уголовно, гражданска, газарай ба бусад кодекснууд баталагдажа абтаа.

Социалистическэ зөөрие ба ажахын социалистическэ системые сахин хамгаалха ба бэхижүүлхэ тухай хуулинуудые наринаар ба хэлбэришэгүйгөөр сахиха ёhотой гэжэ нүхэр Сталин маниие hургадаг.

Социалистическэ хуули ёhоной үндэhэ hуури тухай, тэрэнэй үүргэ тухай 1933 ондо ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба ЦКК-гэй январска пленум дээрэ нүхэр Сталин хэлээ hэн. Социалистическэ байгуулалтын үндэhэ hуурринь общественнэ зөөри мүн болоно, тиимэhээ, энээндэ гар хүрэлгэ хадаа гүрэнэй тон хүндэ гэмтэ ябадал гээшэ. «Общественнэ зөөрие гү, али кооперативна ба колхозно зөөрие хулгайда ба үрилтэдэ оруулха ябадал, мүн иимэ контрреволюционно бузагай ябадалые харангүй гаралга хадаа өөрынгөө база болоhон общественнэ зөөридэ түшэглэжэ байhан советскэ байгуулалтые hуладуулгада туhалhан ябадал болоно,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ. Манай Советскэ правительство общественнэ зөөрие хамгаалха тухай хуули hая гаргахадаа, энээниие хараада абаhан байна Энэ хуули мүнөө үедэ революционно хуули ёhоной үндэhэ hуури болоно, тиин тэрээниие тон наринаар хэрэг дээрэнь бэелүүлгэ—коммунист бүхэнэй, хүдэлмэришэн ба колхозник бүхэнэй түрүүшын уялга мүн болоно».

Социалистическэ хуули ёhон хадаа социалистическэ гүрэн түрын зайлашагүй хуби болоно, социалистическэ общественнэ үндэhэ hуурие бэхижүүлнэ.

Социалистическэ хуулиин эдэбхитэй үүргэ, нэн түрүүн, юундэ харагданаб гэхэдэ, тэрэ хадаа социалистическэ зөөрие сахин хамгаалха зуураа, тэрэ зөөрие бэхижүүлнэ, тэрэгээрээ социалистическэ базисые, социалистическэ үйлэдбэрэй харилсаае бэхижүүлгэдэ, коммунизм амжалтатайгаар байгуулха шухалын хүсэтэ условинуудые бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

«Манай үедэ революционно хуули ёhоной гол оролдолгонь ямар нэгэн ондоо юумэдэ бэшэ, харин общественнэ зөөрие хамгаалалгада байна... Эгээл иимэhээ общественнэ зөөрие сахин хамгаалхын түлөө тэмсэл, Советскэ засагай хуулинуудай манай мэдэлдэ үгтэhэн бүхы хэмжээнүүдээр ба хэрэгсэлнүүдээр тэмсэл хэлгэ—партиин гол зорилгонуудай нэгэн болоно». (И. Сталин. Ленинизмын асуудалнууд, нюур 294, хэблэл 11).

Капиталистическэ хүреэлэлгын байгаа сагта империалистическэ гүрэнүүдэй зүгhөө сэрэгэй добтолго болохо аюул байна. Советскэ гүрэн коммунизм байгуулхын гол зэбсэг мүн. Тиимэhээ Советскэ гүрэниие саашадань бэхижүүлхэ, арми, сүүд, прокуратура болон тэрэнэй бусад органууд улам шангадхаха шухала байhан тухайда ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталин хэлэhэн байгаа.

Социалистическэ хуули ёhые бэхижүүлхэ асуудалнуудые Ленин, Сталинай заабаринууд коммунизм байгуулха тушаа марксистско-ленинскэ hургаалай шухала хубинь болоно.

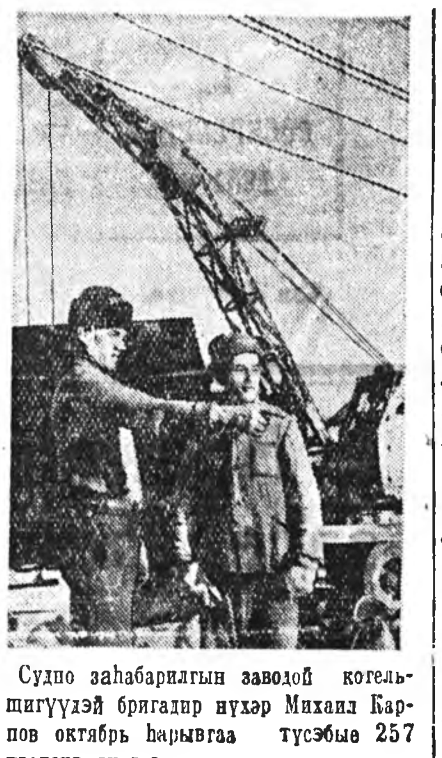
1947 оной сентябрьда Польшодо болоhон зарим коммунистическэ партинуудай түлөөлэгшэдэй Информационно зүблөөн дээрэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хүдэлмэри тухай нүхэр Маленков элидхэл хэхэ зуураа, мүнөө үедэ гүрэнэй органуудай хүдэлмэридэ ажахын-эмхидхэлэй ба культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри, советскэ хуули ёhые бэхижүүлгэ, үмсын зөөритэй байха ябадалай үлэгдэлтэй тэмсэл, социалистическэ зөөрие саашадань бэхижүүлхын ба манай ажал-ябуулгын али бүхы hалбаринуудта гүрэнэй журам дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл түрүүшын ээлжээндэ табигдана гэжэ тэмдэглээ hэн.

Социалистическэ зөөрие ба ажахын социалистическэ системые сахин хамгаалха ба бэхижүүлхэ тухай, колхозно газарые хамгаалха тухай, хонжоо наймаантай тэмсэхэ тухай хуулинууд, хүдөө ажахын артелиин Устав—эдэ бүгэдэ хадаа коммунизм байгуулгые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

Хуулинуудые наринаар ба хэлбэришэгүйгөөр сахилга хадаа социалистическэ гүрэниие бэхижүүлхэ, коммунистическэ общество байгуулгада туhалха арга хэрэгсэл болоно. Тиимэhээ советскэ хуулинуудай эрилтэнүүдые наринаар гүйсэдхэлгэ—манай ороной бүхы хүн зоной, гүрэнэй аппарадай бүхы органуудай нангин уялга болоно.

Большевистскэ парти, манай агуу ехэ вождь ба багша нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр манай орон дотор коммунизм амжалтатайгаар байгуулгын шухала услови болоhон социалистическэ хуули ёhые ба советскэ гуримые бүри ехээр бэхижүүлхэ гээшэ бүхы советскэ ба партийна органуудай, сүүд ба прокуратурын, бүхы советскэ хүнүүдэй зорилго болоно.

Д. МУНКОЕВ, БМАССР-эй Верховно Сүүдэй түрүүлэгшэ.

Судно заhабарилгын заводой котельщигүүдэй бригадир нүхэр Михаил Карпов октябрь hарыбтаа түсэбые 257 процент дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановец М. М. Карпов котельщик Гладкового заабари үгэжэ байна.

С. Доржиевай фото.

„Комсомольско эхин политкружогуудай hурагшадта туhаламжа" гэжэ ном хэблэгдэбэ

Бурят-Монгол гүрэнэй хэблэл бурят-монгол хэлэн дээрэ «Комсомольско эхин политкружогуудай hурагшадта туhаламжа» гэжэ ном хэблэн гаргаба.

Энэ ном соо иимэ зурган темэнүүдээр материалнууд оруулагдаа: «СССР—дэлхэй дээрэ хүдэлмэрилэгшэд ба таряашадай түрүүшын социалистическэ гүрэн мүн», «СССР—илаhэн социализмын орон», «СССР—эб найрамдалай, демократиин болон социализмын түшэг тулгуури мүн», «Ленин—Сталинай парти—советскэ общественэ хүтэлбэрилдэг ба залан ударидадаг хүсэн мүн», «Ленинско-Сталинска комсомол — коммунистическэ партиин үнэн сэхэ туhалагша ба резерв», «Ленин—Сталинай парти советскэ арадые коммунизмын илалта тээшэ хүтэлнэ».

Энэ ном 2000 тиражтайгаар хэблэгдээ.

Семинар үнгэргэбэ

Политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөөе потребкооперациин коллективүүдэй гэшүүдэй дунда дэлгэрүүлхэ ба потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай рэйкомуудай хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор, облпрофсовет тусхай семинар үнгэргэбэ. Тэрэшэлэн Бурмонкоопсоюз аймпотребсоюзуудай главна бухгалтернуудтай семинар үнгэргэжэ, 1951 оной тоосоо зохёохо тушаа тодорхой заабаринуудые үгэбэ.

Д. Данилов.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэhэнэй hүүлээр

„Малайнь байранууд hандархай"

Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Заря» колхозуудта малай байрануудай барилга хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэhэн статья манай газетын октябриин 7-ной номерто толилогдоhон юм.

Статья соо заагдаhан баримтануудай зүб байhаниинь шалгажа элирүүлэгдээ. Ажалшадай депутадуудай Шарагольско сомоной Соведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дабаевай тоосоон шагнагдажа, заагдаhан дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээнүүд абтаа. Мүнөө эдэ колхозуудта малай байрануудые заhабарилха хүдэлмэри ябуулагдажа байна гэжэ манай редакцида Кударын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Марков мэдээсэбэ.

„Харюусалгагүй хүдэлмэрилэгшэ"

Иимэ гаршагтай статья манай «Б.-М. үнэн» газетэдэ толилогдоhон байна. Тэрээн соо Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой дэргэдэхи Бургалтайн сельпогой продавец Белоплотовагай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байhав тухай хэлэгдээ hэн.

Дурсагдаhан баримтануудай тодорhон тухай, дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээгэй абтаhан тухай манай редакцида Ториин аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Лубсанов мэдээсэбэ. Тус сельпогой продавец Белоплотова муугаар ажаллаhан дээрэhээ хүдэлмэриhөө гаргагдаа.

Малшадые эд бараагаар гүйсэд хангаха

Колхозно болон совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб ба 1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хонин ажал хүгжөөхэ түсэб дүүргэхын түлөө манай республикын колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд шэн зоригтойгоор ажаллажа байна.

Иимэ ехэ зорилгонуудые бэелүүлжэ байhан малшадые бүхы юумээр хангаха ёhотой. Худалдаа наймаанай организацинуудай уялга хадаа тэдэниие түбхын түрүүндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдээр ба промышленна эд товараар таhалгаряагүй хангаха хэрэг болоно.

Партиин обкомой ба республикын правительствын заабаринуудые дүүргэлтэ болгон, худалдаа наймаанай зарим организацинууд малшадта эд бараа элбэгээр наймаалхын, нүүдэл наймаа эмхидхэхын түлөө нилээд хүдэлмэри хэhэн ба хэжэшье байна.

Тиибэшье, малшадые эдеэ хоолой ба промышленна эд товараар хангаха хэрэгтэ ехэ дутуунууд бии. Зарим сельпонуудай, тэдэнэй магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд колхозно центрнүүдтэ дүтэ байдаг гүүртэнүүдтэ эд бараа абаашаад лэ, холын гүүртэнүүдые мартажархидаг байна. Тиимэhээ, олонхи гүүртэнүүдэй малшад керосин, дабhа, зуруул гэхэ мэтые худалдан абахын тулада колхозно центр ошожо, үнэтэ сагаа дэмы гээнэ.

Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай Сталинай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай холын гүүртэнүүдтэ энэ жэлэй март hараhаа хойшо нүүдэл наймаан нэгэшье удаа ошоогүй байгаа. Сэлэнгын аймагай Кагановичын, Калининай нэрэмжэтэ, мүн «Социализм» колхозуудай малажалай гүүртэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд тэндэхи сельпонуудай нүүдэл худалдаа наймаа эрхилээгүй дээрэhээнь, 40—50 километртэ байдаг магазинуудта ошожо, дабhа, тамхи, мылэ гэхэ мэтые абахаа баатай болоно.

Бичурын аймагай Заганай сельпогой хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр «Коммунизм» колхозой холын гүүртэнүүдэй малшад сай, дабhа, мылэ, керосин абахын түлөө колхозой центртэ ерэнэ. Иимэ баримтанууд бусадшье аймагуудта бии. Эдэ бүхы дутагдалнууд энэ үбэлжэлгын үедэ дабтагдаха ёhогүй.

Малшадта нормальна услови бии болгохо хэрэгтэ олонхи аймпотребсоюзуудай правлениинүүдэй, тэрэшэлэн Бурмонкоопсоюзай зүгhөө харюусалгагүйгөөр хандадаг дээрэhээнь, малшадые түрүүшын хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха тухай партиин обкомой ба республикын правительствын нэгэтэбэшэ үгэhэн заабаринууд гүйсэд бэелүүлэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энээндэ худалдаа наймаанай Министерствын хүдэлмэрилэгшэд мүн ехэ зэмэтэй.

Холын гүүртэнүүдтэ ажалладаг малшадай дунда худалдаа наймаанай ямараар табигдаhан тухай асуудал зарим аймпотребсоюзуудай правлениинүүдэй заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэггүй байhаниинь дээрэ хэлэгдэhэвние гэршэлнэ.

Иимэ байдалые hайн мэдэбэшье, олонхи аймгүйсэдкомуудай, тэрэнэй худалдаа наймаанай таhагуудай хүдэлмэрилэгшэд малшадые хэрэгтэй бүхы юумээрнь хангахын тулада тодорхой хэмжээ абанагүй.

Сэлэнгын, Хориин, Баргажанай, Закаменай аймагуудта малшадай эрилтые хангаха хэрэг илангаяа муу. Теэд, тус аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд энээниие hайжаруулха талаар тодорхой хэмжээнүүдые абадаггүй байха юм. Аймгүйсэдкомуудай, тэрэнэй худалдаа наймаанай таhагуудай зүгhөө саг үргэлжэ хиналта ба шалгалта хэдэггүй дээрэhээнь, Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй, Хориин аймагуудта малшадта зорюулагдаhан промышленна зарим товарнуудые үриhэн ба ондоо тээшэнь гаргашалhан баримтанууд үзэгдэhэн юм.

Республикын правительствын тогтоолой ёhоор, потребкооперациин организацинууд болбол колхозно ба совхозно малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулжа, ноябрь ба декабрь hаранууд соо 9600 телогрейкэ, 4000 хүбэнтэй үмэдэ, 2000 арhан дэгэл, 6600 пара валенки, 3300 пара булгайр гутал, 3270 пара кирзовэ сабхи, 2000 малгай, 2000 пара бээлэй гэхэ мэтые худалдаха байна. Энэ хубсаhые саг болзор соонь абаашажа, имагтал малшадта худалдаха гээшэ магазинуудай продавецүүдэй уялга мүн. Эдэ товарнууд хадаа түрүүшын ээлжээндэ мал адуулагшадта, hүнишэ харуулшадта худалдагдаха ёhотой. Малшадта зорюулагдаhан эдэ товарнуудые ондоо тээшэнь гаргажа болохогүй.

Тэрээнhээ гадна, Бурмонкоопсоюз болон аймпотребсоюзууд болбол колхозно ниитын малажалда 1100 тонно тэжээлэй дабhа, 4200 фонарь, 200 центнер улаhан аргамжа, олон түмэр асэнуудые байгша оной декабрь hара соо худалдаха түсэбтэй байна. Теэд энээниие зөөбэрилэн абаашалга хангалтагүй ябажа байна. Тиимэhээ, автомашинатай колхозууд болон совхозууд эдэниие транспортировалха хэрэгтэ сельпонуудта туhалха бээз гэжэ найдагдана.

Малшадта түрүүшын хэрэглэлэй эд товарнуудые худалдажа байха саг үргэлжын 110 нүүдэл киоскнуудые эмхидхэхэ гэжэ республикын Министрнүүдэй Совет Бурмонкоопсоюзые уялгалаа. Тиимэhээ, энэ хэрэгые ойрын үдэртэ бэелүүлхэ ёhотойбди. hайнаар түхеэрэгдэhэн нүүдэл фургонуудые эмхидхэжэ, илангаяа холын гүүртэнүүдтэ байдаг малшадта элдэб зүйлэй эд товар худалдаха тушаа онсо анхарал хандуулха гээшэ бидэнэрэй зорилго болоно.

Колхозно болон совхозно ниитын ашаг шэмэтэ мал олоор үсхэбэрилхэ хэрэгтэ бүхы шадалаа үгэжэ байhан малшадые худалдаа наймаанай организацинууд эрхимээр хангаха ёhотой.

В. ТАНХАЕВ, БМАССР-эй худалдаа наймаанай министр.

Агрозоотехническэ курсанууд яахадаа хүдэлмэрилнэгүйб?

Манай республикын олон зуун колхознигууд советскэ агробиологическа наукын туйлалтануудые, хүдөө ажахын новаторнуудай түрүү дүй дүршэлые гурбан жэлэй агрозоотехническэ курсануудта шудалжа байна.

Кударын аймагай колхозуудта зоотехническэ 10, агрономическа 8 кружогууд хүдэлмэрилжэ эхилхэ ёhотой байгаа. Теэд аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таhагай мэргэжэлтэдэй энэ хэрэгтэ хайхарамжагүйгөөр хандаhан дээрэhээ мүнөө хүрэтэрөө хүдэлмэрилжэ эхилээдүй байhаар.

—Энэ жэл манай аймагта 150 колхознигууд агрозоотехническэ гурбан жэлэй курсануудта hуралсаха ёhотой юм. Теэд мүнөө дээрээ тэдэнэй hуралсал эмхидхэжэ эхилээдүй байнабди,—гэжэ тус аймагай хүдөө ажахын таhагай ахалагша зоотехник нүхэр Бахина hанаа амараар хөөрэнэ.

Агрозоотехническэ курсануудта зааха багшанар томилогдобошье, тэдэнэр мүнөө хүрэтэрөө hуралсалайнгаа программа абажа, танилсаадүй байха юм. Зооветеринарна участогуудта хүдэлмэрилжэ байгаа зоотехнигүүд, ветеринарна фельдшернүүд, мүн участково агрономууд тус курсануудые үни хада эмхидхэхэ аргатай байhан аад, юушье хэнэгүй. Тиихэдэ хүдөө ажахын таhагай пропагандын талаар зоотехник нүхэр Колбина «дээрэhээ захиралта» үгэхые сагай хүлеэнхэй.

Ажалшадай депутадуудай Кударын аймсоведэй гүйсэдком колхознигуудай агрозоотехническэ hуралсал тухай асуудал өөрынгөө заседани дээрэ зүбшэн хэлсээд, энэ жэлэй hуралсалые эмхитэйгээр эхилхэ тухай тогтоол абаhан байгаа. Тиибэшье, энэ тогтоолойнгоо хэрэгээр бэелүүлэгдэжэ байhаниие аймгүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд шалгаагүй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд юу хэрээ руулнаб? Кударынхид агрозоотехническэ hуралсалые тоодоггүй шалтагаанhаа гүрэн түрын удхашанартай энэ хэмжээ-ябуулгые таhалдуулжа байна. Ушар иимэhээ Кударын аймагай хүдөө ажахын таhаг ба тэрэнэй хүдөө ажахын пропагандын группа колхознигуудай hуралсалые энэ гэhээр үргэнөөр ябуулжа эхилхын түлөө бүхы хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

Д. Будажапов.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эмхидхэнэгүй

Мүнөө үедэ республикын ой модоной промышленностиин предприятинуудта 20 клубууд, мүн 30 гаран улаан булангууд тоологдоно. Культурно-гэгээрэлэй эдэ эмхи зургаануудые шухала хэрэгсэлнүүдээр хангахын тулада, тэндэ ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхын тулада энэ жэлдэ 500000 түхэриг hомологдоhон байгаа. Энээнэй ашаар леспромхозуудай клубууд болон улаан булангууд хүгжэмэй инструментнүүд, шатар, даам гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай.

Жэшээнь, Хандагатайн, Эрийскэ болон Шулуутайн леспромхозуудта hайнаар түхеэрэгдэhэн клубууд, мүн политическэ, техническэ ба уранhайханай хэлэн мянгаад номуудтай библиотекэнүүд бии юм. Тус леспромхозуудта хүгжэмтэ оркестрнүүдшье, спортивна зэмсэгүүдшье бии.

Тиин, модо бэлэдхэл дээрэ ажаллажа байhан хүдэлмэрилэгшэд, колхознигууд болон албахаагшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие, мүн уранhайханай самодеятельностиие үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ арга боломжонууд леспромхоз бүхэндэ дүүрэн бии.

Тиигэбэшье, эдэ ба бусад леспромхозуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ехэ хангалтагүй байна. Клубууд болон улаан булангууд соо элдэб hонин асуудалнуудаар лекцинүүд ба элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд лекционно пропаганда ябуулгада хабаадуулагданагүй. Леспромхозуудта клубуудые ба улаан булангуудые даагшанар бии аад, тэдэнэр бүхы хүдэлмэреэ кино харуулгаар хизаарлана. Мүн уранhайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэри мартагдашанхай.

Харин зарим леспромхозуудта культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудынь үбэлдэ бэлэн бэшэ байhаар. Жэшээнь, Шулуутайн леспромхозой библиотекэ үбэлдөө түлихэ түлеэгүй байжа байха юм.

Эдэ бүхы дутуунууд юун дээрэhээ тохёолдоноб гэхэдэ, олохон леспромхозуудай партийна ба комсомольско организацинууд культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие дэлгэрүүлгэдэ анхаралаа хандуулнагүй, клубууд болон улаан булангуудые даагшанарта бодото туhаламжа үзүүлнэгүй. Хандагатайн ба Шулуутайн леспромхозуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин илангаяа hула байбашье, тус леспромхозуудай директорнүүдые политическэ талаар орлогшонор нүхэд Хальбаев, Паденко энээн тушаа зохихо хэмжээ абанагүй.

В. Тарабаев.

ХАРЮУСАЛГАГҮЙ ЯБАДАЛАЙ ХОЙШОЛОНГУУД

Хэжэнгын колхозууд үрһэ хаалгые унжагайруулна

...арай тарилгада бэлэдхэлэй шухала асуудалнуудай нэгэн ...эрхим шанартай үрһэ хаалга ...о. Хэжэнгын аймагай олонхи ...ууд энэ хэрэгтэ ёһотой анхарандуулнагүй. Аймагай колхо... үрһэ хааха түсэбөө ноябриин ...отор 30 гаран процент дүүргэжэ мэдээн соо бэшэгдэнхэй. ...центнер үрһэ хааха түсэбтэй ...һаа, 12.279 центнер үрһэ ...а гэжэ тэрэ мэдээн дээрэһээнь ...дана. Гэбэшье, хаагдаһан нэ... центнер хүрэнгэнь кондици... бэшэ байха юм.

...агай зарим колхозууд үрһэнэй тогууд дээрэһээ хуряагдаһан та... мүнөө болотор сэбэрлэнгүй, ...дээрэнь хэбтүүлжэ, малда ...жэ байна. Мүн таряа хүсэд ...энгүй ба хатаангүй амбарта ...архихадань, тэрэнэй халаһан ...үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Жэшээнь, ...Хэжэнгын сельсоведэй «1-е ...колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр ...ов) үрһэнэйнгөө участогһаа ...гдаһан таряагаа миил веялсэбэрлээд лэ амбартаа хаажар... байгаа. Тиимэһээ тэрэнь мүхэээр халажа, ургажа шанараа ...луулжа байна. Тэрээнһээ бай... энэ колхозой хүтэлбэрилэг... үрһэнэйнгөө таряа дары сэбэр... дууһынь амбарта хаахын ...о, доторой хэрэглэлдэ хэдэн ...ерээр гаргашалдаг байха юм.

...ргаанай зам», «Заветы Ильи... колхозуудта баһал иимэрхүү ...ал үзэгдэнэ. Эдэ колхозуудай ...зуун центнер үрһэнэй таряан ...лэгдээгүй зандаа тогууд дээрээ ...һээр. Үрһэ хааха түсэбөө холо ...ээгүй байбашье, эдэ колхозуу... хүтэлбэрилэгшэд тэрээниие түргэдхэхын хойноһоо анхаралаа хандуулнагүй.

Аймаг дотор үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэ ба хатаалга хайша хэрэгээр ябуулагдана. Амбарта хаагдаһан үрһэнэй таряанай ехэнхи хубинь миил веялкээр сэбэрлэгдэһэн байна. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «колхознигуудые модо бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ эльгээһэн дээрэһээ үрһэнэй таряа сэбэрлэхэ хүн дутана» гэжэ ямаршье үндэһэгүй шалтагаан урдаа барижа, үрһэ хаалгые удааруулдаг байха юм. Гэхэтэй хамта, колхоз бүхэн үрһэ сэбэрлэлгэ дээрэ нилээд олон хүнүүдые табиха яһала арга боломжотой юм.

Аймагай хүдөө ажахын таһагай ба МТС-үүдэй агрономууд, илангаяа участково агрономууд, үрһэ хүрэнгэ хаалгадань колхозуудта ехэ туһаламжа хүргэхэ үүргэтэй байна. Гэбэшье, тэдэнэр энэ үүргэеэ дүүргэнэгүй, амбарта үрһэнэй ямараар хадагалагдажа байһаниие шалганагүй.

ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком болбол «Зургаанай зам» колхозой 170 центнер, «Заветы Ильича» колхозой 200 гаран центнер үрһэнэй таряае ондоо хэрэглэлдэ гаргашалһан ба бусад нюурнуудта худалдаһаниие мэдэбэшье, иимэ баримтануудые саашадань зайлуулхын тула бодото хэмжээнүүдые абанагүй.

Үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэ ба хатаалгые түргэнөөр түгэсхэжэ, ерэхэ хабарай тарилгада һайн шанартай үрһэ хааха гээшэ хэжэнгынхидэй хойшолуулшагүй зорилго болоно.

Б. Шаралдаев, «Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

Хэзээ үрһэеэ хааха юм?

...урын аймагай түрүү колхозууд ...хабарай тарилгые эрхимээр ...гэжэ, үндэр ургаса хүряахын ...мүнөөнһөө эршэмтэйгээр тэм... байна. «Красное знамя труда», ...», Маленковой, Логовскиин ...жэтэ колхозууд үрһэ хааха тү... үлүүлэн дүүргээ. Жэшээнь, ...сное знамя труда» колхоз ...лениинь түрүүлэгшэ нүхэр Е. ...ов) 3051 центнер үрһэ хаахын ...о 3072 центнер үрһэ хаагаад, ...гын кондицида хүргэһэн байха. ...Тэрэшэлэн энэ колхозойхид ...абхын хүрэнгэ хааха түсэбөө ...процент дүүргээ.

...ондо үрһэнэй фонд саг ... байгуулжа шадаагүй дээ... Бичурын сельсоведэй Киро... Верхне-Маргентуйска сомоной ...инай нэрэмжэтэ ба бусад хэдэн ...зууд гүрэнһөө хэдэн мянгаад ...ер үрһэ урьһаар абаһан бай... Тэдэ колхозууд үнгэрэгшэ жэ...ээ алдууе дахяад дабтажа, үрһэ хаалгые таһалдуулжа байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 1391 центнер үрһэ хааха түсэбтэй аад, оройдоо 278 центнер үрһэ хаагаад, энэ хүдэлмэриие хэлэшэгүй ехээр унжагайруулна. Мүн Верхне-Маргентуйска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 2370 центнер үрһэ хаахын орондо оройдоо 700 центнер үрһэ хаагаа.

Ерэхэ хабарай тарилга имагтал эрхим шанартай үрһөөр хэгдэхэ ёһотой. Гэбэшье, Ново-Сретенскэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «Заря коммунизма» колхозуудай хааһан үрһэниинь тарилгын кондицида хүргэгдөөгүй байха юм.

Гадна, үрһэ хаалгын темпые түргэдхэхын түлөө аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй хүдөө ажахын таһаг колхозуудые оперативнаар хүтэлбэрилнэгүй, үрһэ хаалгын графиг сахиха ябадал хангаһагүй.

Б. Дымбрылов, «Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

СОВЕТСКЭ АРТИЛЛЕРИИН АЛДАРТА ЗАМ

Москвадахи Советскэ Армиин Центральна музей соо советскэ артиллериин байгуулагдаһан түүхые бэ тэрэнэй баатар габьяае харуулһан олонтоото экспонадууд табигдаһан байна. Советскэ арадай агуу ехэ армиин ударна хүсэн — артиллери дайсадта эсэргүү тулалдаан соогуур героическа, алдарта замаар ябажа, илалта туйлалсаа.

Артиллеристнар болбол хариин сэрэгэй интервенциин ба гражданска дайнай үедэ залуу советскэ республикые хамгаалгын фронтнууд дээрэ дайсадтай эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаһан байха юм. Тиихэдээ гайхамшагта баатаршалгануудые харуулаа һэн. Олонтоото фотографинууд дээрэ дайсантай тулалдажа байгаа артиллерийскэ частьнууд ба подразделенинүүдтэ эльгээгдэһэн түрүүшын артиллерийскэ батарейнууд харуулагдана.

Тэндэ табяатай нэгэ зурагай доро иигэжэ бэшэгдэнхэй: 1918 ондо Иосиф Виссарионович Сталинай заабаряар Царицынай фронтын бүхы артиллери 3—4 километрын участок дээрэ суглуулагдаһан байна. Тэрэ хамталагдаһан хүсэн хадаа сагаан хасагуудые бута сохихо ябадалда шиидхэхы үүргэ дүүргээ. Тэрэ хадаа артиллериин түрүүшын дүй дүршэлэй зоримгой маневр мүн байгаа.

Гэбэшье, буунууд дутажа байгаа. Советскэ засагые хамгаалгада бодоһон арад өөрөө буунуудые дархалдаг байһан юм. Сибириин партизанууд өөһэдынгөө кузницануудта дархалһан пушкануудаараа зэбсэг хэжэ байгаа. Тэрээгээрээ колчагайхидые айлган һурдүүлжэ, илалта туйлаха ябадалаа түргэдхэдэг байһан юм. Эдэ пушканууд музей соо табигданхай.

Гражданска дайнай дүүрэһэнэй ба хариин сэрэгэй интервенциин дарагдаһанай һүүлээр орон болбол арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоожо ба хүгжөөжэ эхилһэн байна. Ороной экономикын ургахатай хамта Советскэ Арми техническэ талааараа зэбсэглэгдэжэ, тэрэнэй гол ударна хүсэн болохо артиллери ургаһан ба һайжаруулагдаһан байха юм. Тэрэ хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үлэрнүүдтэ алдар суута гараһан байна.

Экспонадуудай дунда 1938 ондо бүтээгдэжэ гаргагдаһан 3422 номертой 122 миллиметрын гаубица буу табяатай. Тэрэ буу Суворовой орденто, Улаан тугта Н-скэ Севскэ стрелково дивизиин, Н-скэ артиллерийскэ полкын 6-дахи батарейдэ хабаатай байгаа. Тэрэ буу дайнай үедэ 2545 километртэ ябажа гараха зуураа, 4000 шахуу буудалга хэһэн байха юм. Энэ буугаар дайсанай 9000 хүн, 9 үхэр буу, 11 танк, 20 автомашина, минеметно 2 батарей болон бусад үгы хэгдээ. Мүн олон городые сүлөөлэлгэдэ хабаадалсаһан, өөһэдынгөө ябаган сэрэгэй Десна ба Днепр мүрэнүүдые гаталалгые дэмжэлсэһэн байха юм.

Улаан тугта Ковельско стрелково дивизиин абажа ябаһан, 1942 ондо бүтээгдэжэ гараһан 4940 номерой 76 миллиметрын пушкын түүхэ баһал һонирхолтой. Тэрэ пушка Волгоһоо Висла хүрэтэр 6940 километртэ ябаа. Энэ пушкын алдарта расчёт 10250 дахин буудажа, 1200 хүниие, 15 танк, 12 үхэр буу, 70 пулемёт, 25 автомашина үгы хэһэн байха юм.

Курск шадарай байлдаанда зүрхэтэйгөөр тулалдажа наһа бараһан герой-артиллеристнарай памятнигай макет хадаа харагшадай анхаралые татана. Тэрэ памятник Поныри станци шадар бодхоогдоһон байгаа. 1943 оной июлиин 4-нэй һүни «17-дохи партсъезд» колхозой территори дээрэ Теплый ба Молотыч тосхонуудта ойрохсно капиган Игнашевай противотанкова батарей байралһан байгаа.

Үүр сайха багта урдаа «тигр» табиһан немецкэ танкнууд батарей тээшэ дабшаба. Тэдэнэр батарейн буунуудые ба тэрэнэй расчёдые хүрэһөөр низа дараха һанаатай байһан байгаа. Ахалагша сержант Катюшенкын пушка түрүүлэн ябаһан танкые буудаха приказ абаба. Дайсанай танкые дүтэшэг ерүүлээд, нэгэ буудалгаар тэрэниие бута сохиһон байна. Бута сохигдоһон танкын орондо ороһон түрүүшын танкые хоёрдохи буудалгаар галдаба.

Добтолгодо 200 шахуу гитлеровскэ машинанууд хабаадалсаһан байха юм. Айхабтар шанга тулалдаан болобо. Катюшенкын буу таһалгаряагүй һүрэжэ, богонихон саг соо 8 танк шатааба. Тиин дайсанай добтолго зогсоогдоһон байгаа.

Хэдэхэн минута болоод дахин добтолго эхилбэ. Шэнэ добтолгодо 300 танк хабаадалсаа. Тэдэнэр ехэ түргэнөөр дабшаһан байха юм. Эндэ тулалдаан бүри ехээр шангадаба. Пушкын командир Катюшенко хүл ба гараа шархаташаба. Өөрөө шархаяа уяад байтарнь снарядай түгдэрхэй тэрэнэй баруун гарай балсан шархатуулжархиба. Эрэлхэг сэрэгшэ тэрэ түгдэрхэйе шүдөөрөө хазан абажа хаяһан байха юм.

Дайсанай снаряд һомо үгэгшыень алажархиба. Катюшенко алуулһан нүхэрөө халан ороһон байгаа. Тиигэжэ байтарнь буугайнь мөөри таһа сохигдобо. Тэрэ болбол замагша Пузиковтай мөөриин гол доронь һомоной хайрсагуудые үбижэ үгөө. Тиигээд буудан гэхэдэнь үшөө гурбан «тигр» галдуулба.

Гурбадахи добтолго эхилбэ. Пушкын командир үхэн шархатабашье, хэбтээд һолжорон Пузиковта снаряд үгэхые һэдэһэн байгаа. Тэрэ үедэ пушкынь хараа биса сохигдоо. Үхэжэ байһан Катюшенко иигэжэ приказ үгэбэ:

—Ефрейтор, буугайнгаа сэмгээр баглуулан шагаагаад бууда!

Пузиков сэмэгээрнь хараалжа буудаһан байна. Тэрэ үдэр 2242 номерой пушка байһан газарһаа хүдэлбэгүй. Курск худар дугташаһан немецкэ танкнууд метршье урагшаа ябаагүй.

Европын олон оронуудаар абажа ябаһан фашистска сэрэгэй частьнуудай обоо нобшо тугуудые харахадаа музейдэ ороошод шоо үзэн зэбүүрхэнэд. Героическа Советскэ Армяар бута сохигдоһон дайсан манай оронһоо тонилон тонилоо. Энээндэ манай алдарта сталинска артиллериин габьяань тон ехэ.

Фашистска булимтарагшадтай ба японско милитаристнуудтай хэһэн дайнай шиидхэхы үдэрнүүдтэ советскэ артиллериин туйлаһан илалтануудые харуулһан олон каргина ба зурагууд табяатай. Тэрэ хадаа гитлеровецүүдые тэдэнэй эшээн — Берлиндэ буса сохиһон байха юм. Мүн японско самурайнуудые Маньчжурида хэһэн бэхижүүлгэһээ тэрьедэн арилхыень баадхаһан байна.

Амгалан тайбан байдалай үдэрнүүдтэ советскэ артиллеристнүүд өөрынгөө дайшалхы шадабариие дээшэлүүлжэ байна. Хэдэн олон фотографинууд советскэ артиллеристнарай һуралсажа байһыень, Москвагай Улаан талмай дээгүүр парадта ябаһыень харуулна. Тэдэ хадаа советскэ артиллериин бүхы Советскэ Армитай хамта манай арадай энхэ амгалан ажалые найдамтайгаар аршалан хамгаалха хүсэн байһыень гэршэлнэ.

В. Ананьин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Москва.** Улаан талмай дээрэ самоходно ехэ буунуудай парад.

ТАСС-эй фотохронико

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ БА АЛБАХААГШАДАЙ УРАНҺАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИН БҮХЭСОЮЗНА ХАРАЛГА БОЛОБО

Хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиие саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй идейнэ шанарые улам һайжаруулхэ зорилготойгоор уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалга Москвада һаяхан боложо үнгэрбэ. Энэ харалга дээрэ Ждановай нэрэмжэтэ Ленинградска университедэй коллектив ородой агуу ехэ уран зохёолшо Н. В. Гоголиин «Ревизорые», С. М. Кировэй нэрэмжэтэ культурын ордоной музыкальна самодеятельнэ коллектив «Русалка», «Сорочинская ярмарка», «Травиата» гэжэ оперонуудые ехэ һайнаар табяа. Сталинай нэрэмжэтэ автозаводой 160 хүн составтай уласхоорондын конкурсын лауреат болоһон хор ородой классигуудай ба советскэ композиторнуудай зохёоһон, хэдэн олон дуунуудые сэдьхэл хүдэлгэмэ иргуу һайханаар дуулаа. Гадна С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Оршанска түмэр харгын клубай театральна коллектив А. Мовзоной «Константин Заслонов» гэжэ пьесые К. Заслоновой партизанска отрядта ябаһан нүхэд Смирнов, Кордавская, Сикорский, Зубков гэгшэдэй хабаадалгатайгаар табижа, харагшадта хүндэтэйгээр угтагдаа. Солистнууд Воложенко (Москва), Бескин (Ленинград), Ильясова (Татарска АССР) гэгшэд илангаяа һайнаар шалгараа.

Хамта 4 мянга гаран хүн, тэрэ тоодо манай республикын түлөөлэгшэд Бальжинима Дугаров, Цыбикмит Ямпилова, Евгения Вельгас гэгшэд Бүхэсоюзна харалгада хабаадалсаа. Манай республикын түлөөлэгшэд Бүхэсоюзна харалганай һүүлшын турта нилээд амжалта туйлаа. Лимбэшэ Бальжинима Дугаров бурят-монгол дуунуудай аялгануудые шадамараар наадаа. Мүн Ц. Ямпилова бурят-монгол арадай дуунуудые һайнаар дуулаа. Гадна, манай түлөөлэгшэд Трёхгорно мануфактурын фабрикада, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партийна дээдэ һургуулида үнгэргэгдэһэн концертнүүдтэ амжалтатайгаар хабаадалсаа. Ехэ театр соо болоһон уранһайханай самодеятельностиин түгэсхэлэй концертдэ нүхэд Ворошилов, Шверник, Буденный гэгшэд байлсаһан байна.

Советскэ искусствын мастернууд —Сталинска шангай лауреадууд Турчанинова, Барсова, Гоголева, Жаров, Шпиллер, Марецкая гэгшэд уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада хабаадагшадтай уулзажа, өөһэдынгөө творческо дүй дүршэл тухайда хөөрэжэ үгөө.

Р. Цыбиков, Бүхэсоюзна харалгада хабаадагша.

Сталинска артиллериин һайндэр

Генерал-майор П. БЕРЕЗИН

...өөдэр, артиллериин Үдэр, со... арад ба тэрээнэй Зэбсэгтэ ...ууд өөһэдынгөө шэн зоригто ...иеристнүүдые ба артиллерий... промышленностиин хүдэлмэри...дые хүндэлэн ёһолжо байна. ...иллериин Үдэрые һайндэрлэл... ...шистска Германида эсэргүү... советскэ арадай хэһэн Эсэгэ ...о хамгаалгын Агуу ехэ дайнай ...хы шатануудай нэгэнтэй ...отой. 1942 оной ноябриин 19-... советскэ сэрэгүүд Сталинград ...р шиидхэхы добтолгодо ..., 330 мянган хүнтэй не... шэлэгдэмэл армиие бүһэлһэн ...садхаһан байна. Энэ түүхэтэ ...дзанда манай артиллери Вер... Главнокомандованиин таби... зорилгонуудые гайхамшагтай... бэелүүлээ һэн. Хэдэн мянган ...уунуудай ба миномёдуудай ...тар хүсэтэ буудалганууд дай... ...е үй дэлдэжэ, сэрэгүүдээ хү...рилхэ шадалыень һалгаагаад, ...эй ехэ олон солдадууд ба ...ернүүдые, дайшалхы техни... ...усадхаһан байна.

...манай артиллериин һайндэрые ...тическэ ба ажалай туйлай ехэ ...лтын оршон байдалда тэм...жэ байна. Советскэ хүнүүд ...евистскэ пэртяар хүтэлбэри...н, агуу ехэ Сталинаар зориг...гдан, коммунизм байгуулгада ...ехэ шэнэ илалтануудые туй... Эдэ илалтанууд хадаа Агуу ехэ ...брьска социалистическэ рево... 34 жэлэй ой тухай нүхэр ... Бериягай элидхэл дотор эли... харуулагданхай. Хаа хаана- ... Балтикаһаа эхилээд Номгон ...хүрэтэр — амгалан ажал эр...дэжэ байна. Советскэ арад дэлхэй дээрэ эгээ ехэ каналнуудые, гидроэлектростанцинуудые ехэхэн зоригжолтойгоор барижа, байгаалиие хубилгаха сталинска түсэбые бодотоор бэелүүлжэ байна.

Зохёон байгуулхы амгалан ажал эрхилжэ байгаа советскэ хүнүүд бата бэхи эб найрамдал хүсэнэ. Тэдэнэр эб найрамдалай ба арадуудай хоорондын хани барисаанай түлөө ёһотой шууд сэхэ тэмсэлшэд мүн. Советскэ гүрэнэй гадаадын сталинска политика эб найрамдалай идеянүүдээр нэбтэрэнхэй. «Эб найрамдалай түлөө оролдосотой шангаар тэмсэдэг ушарнай юуб гэхэдэ, бидэндэ дайн хэрэггүй байхаһаа гадна, мүн Ленин — Сталинай туг доро общественнэ үнэн зүб байгуулалтые өөргөө тогтооһон советскэ арад хадаа агрессивнэ дайе хүн түрэлтэндэ эсэргүү тон хүшэр гэмтэ ябадал, бүхы дэлхэйн эгээлэй хүнүүдтэ туйлай ехэ хохидол гэжэ тоолодог байна. Зүгөөр, манай арадай эб найрамдалда дурладагые һула зүйл гэжэ империалистическэ арьяатадай хэрбээ тайлбарилга һаань, советскэ гүрэндэ эсэргүү сэрэгэй хорото аашануудые энээнэй урда тээ гаргагшадай үзэгшэһөө бүри гутамшаг уналга эдээниие хүлеэжэ байна» (Л. П. Берия).

Манай арадай амгалан ажалые тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд сахижа байна. Артиллери болбол тэдээнэй состав дотор шухала һууринуудай нэгые эзэлнэ. Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ, социалистическэ Эхэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ байха үзэлөөр хүмүүжүүлэгдэһэн манай артиллери эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө советскэ арадай хэһэн тэмсэлэй түүхэдэ өөрынгөө хизааргүй эрэлхэг зоригоор олон алдарта хуудаһануудые бэшэһэн байна.

Сталинска артиллери болбол Советскэ Армиин бусад түрэлэй сэрэгүүдтэй хамта ургаһан ба хүгжэһэн байна. Тэрээнэй бүхы амжалтанууд, нарижан хүгжэлгэнь, кадрнуудайнь ургалта хадаа нүхэр Сталинай нэрэтэй таһаршагүй холбоотой.

Манай артиллери ехэ ба алдарта түүхэтэй. Тэрэ хадаа 500-һаа үлүү жэлэй туршада хүгжэн ерэһэн ородой солото артиллериһээ уг залгамжаланхай. Артиллери хадаа Иван Грозный үедэ ехээр хүгжэһэн юм. Тэрэ үедэ дэлхэй дээрэ анха түрүүн буудалгын полкнуудай составта полковой артиллери байгуулагдаһан байгаа. I Петрын үедэ манай артиллери бүри ехээр хүгжэн һэлбараа. Ородой артиллериин героическа ябуулгань тэрэшэлэн агуу ехэ полководецууд Александр Суворовой ба Михаил Кутузовай дайшалхы ажал-ябуулгатай таһаршагүй холбоотой.

Ородой артиллеристнүүд, ухаалан зохёогшод ба конструкторнууд дэлхэй дээрэ эгээ түрүүн гурьбата ехэ буунуудые ба тэдээндэ клиновэ замагуудые байгуулһан юм. Росси болбол техническэ эдэ туйлалтануудаараа Баруун Европые хоёр зуу гаран жэлээр уридлаһан байна. Росси хадаа түргэн буудадаг артиллериин эхэ орон юм. Ород конструктор Барановский түргэн буудадаг хэдэн түрэлэй ехэ буунуудые ухаалан зохёогоо, тиимэ буунууд Европын нэгэшье армида байгаагүй. Ородой артиллеристнүүд мэргэнээр буудадагаараа, эрэлхэг зоригоороо, өөрынгөө арадта үнэн сэхээр алба хэдэгээрээ хододоо шалгардаг байгаа.

Советскэ артиллеристнүүд ородой артиллериин бүхы эрхим һайн, түрүү юумэнүүдые уг дамжуулан абаһан байна.

Улаан Армиие ба Уһан-Сэрэгэй Флодые байгуулһан агуу ехэ вождьнор Ленин ба Сталин артиллериие хүгжөөлгэдэ ехэхэн анхарал табидаг байгаа. Гражданска дайнай үедэ гадаадын интервентнүүд, сагаан гвардейскэ сэрэгүүд залуу советскэ артиллеридэ нэгэнтэ бэшэ хэя бута сохигдодог һэн.

Гражданска дайнай һүүлээр манай ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхэ тушаа партиин ба нүхэр Сталинай өөрынь эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгын ашаар советскэ артиллери дэлхэй дээрэ эгээ ехэ хүсэтэй артиллери болоһон байна.

Манай артиллериин буудалгын хүсэн, тэрэнэй личнэ составай сэрэгэй шадабари жэлһээ жэлдэ ургаа. Нүхэр Сталин артиллерийскэ кадрнуудые, артиллерийскэ конструкторнуудай кадрнуудые ехэхэн анхарал оролдолготойгоор хүмүүжүүлээ. Артиллерийскэ элитэ ехэ конструкторнууд, Социалистическэ Ажалай Геройнууд В. Г. Грабинай, Ф. Ф. Петровой, И. И. Ивановой ба бусадай нэрэнүүд Советскэ Арми болон орон доторoo үргэнөөр суурханхай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдэй туршада Эхэ оронойнгоо үмэнэ байгуулһан героизмын ба дайшалхы габьянуудай түлөө Советскэ Армиин 1600-һаа дээшэ артиллеристнүүд Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэзэргэдэ хүртөө. Хэдэн зуугаад мянган артиллеристнар Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ, немецкэ ба японско булимтарагшадтай болоһон тулалдаануудта ниитын героизм ба личнэ составай шэн хатуу зориг харуулһан артиллерийскэ олон частьнууд, соединенинүүд гвардейскэ болгогдоһон байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ болоһон түүхэтэ тулалдаануудта советскэ артиллери болбол Советскэ Армиин ударна гол хүсэниинь байһанаа харуулаа.

«Артиллери болбол,—гэжэ нүхэр Сталин бэшээ һэн,—Ленинград ба Москва орохоор һэдэһэн дайсанай дабшалтые Улаан Армиин зогсоохододо туһалһан хүсэн мүн байһаниинь мэдээжэ».

Артиллери болбол Сталинград ба Воронеж шадар, Курск ба Белгород шадар, Харьков ба Киев шадар, Витебск ба Бобруйск шадар, Ленинград ба Минск шадар, Яссы ба Кишинев шадар немецкэ сэрэгүүдые Улаан Армиин үй бута сохихо ябадалые хангаһан хүсэн байгаа.

Артиллери болбол өөрынгөө хүсэтэ буудалгаар Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай агуу ехэ тулалдаануудта ябаган сэрэгэй ба танкнуудай замые амжалтатайгаар сэбэрлээ, тэрээнэйнь ашаар дайсан болбол манай Эхэ ороной газар дээрэһээ намнагдаһан байна».

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ советскэ артиллериин хүсэн таһалгаряагүйгөөр ургаа. Нүхэр Сталинай заабариин ёһоор шэнэ артиллери —реактивна ба самоходно артиллери байгуулагдаһан байна. Зенитнэ артиллери тон шэнэ приборнуудаар нэмээгдээд ба хангагдаад, агаарһаа дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохидог байгаа.

Дайнай ябаса дундуур, нүхэр Сталинай үүсхэлээр артиллерийскэ томо соединенинүүд тон олоор байгуулагдаа һэн. Энэ хадаа добтолгын үедэ артиллериин үүргые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн удхашанартай байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай бүхы үе соо манай артиллери социалистическэ промышленностиин ехэ амжалтануудта, советскэ тылэй ажалшадай дэмжэлгэдэ түшэглэдэг байгаа. Артиллерийскэ промышленность дайнай һүүлэй гурбан жэлэй турша соо жэл бүри 120 мянга хүрэтэр бүхы калибрнуудай ехэ буунуудые үйлэдбэрилдэг байһан юм. Минометно промышленность 1942—44 онуудай туршада жэл бүри дунда зэргээр 100 мянга хүрэтэр миномёдуудые үйлэдбэрилдэг байгаа. Гансахан 1944 ондо 240 миллион снарядууд, бомбонууд, минанууд үйлэдбэрилэгдөө.

Амгалан байдалай үдэрнүүдтэ советскэ артиллеристнүүд, манай бүхы Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэл адли, социалистическэ Эсэгэ оронойнгоо гүрэнэй интересүүдые, амгалан ажалые сахин хамгаална, сэрэгэй шадабариие шудална, шэнэ дайшалхы тон орёо техникые шудалан эзэмшэнэ. Тэдэнэр хадаа бүхы советскэ хүнүүдтэй хамта империалистнуудай —дэлхэйн шэнэ дайн үүдхэгшэдэй ябуулгануудай хойноһоо һэрэмжэтэйгээр хаража байна.

Манай шэн зоригто артиллеристнар Советскэ Армиин бүхы сэрэгшэдтэй хамта Октябрьска революциин туйлалтануудые, коммунизм байгуулжа ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байгаа советскэ хүнүүдэй амгалан ажалые сахин хамгаалжа байна.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай 14-дэхи том болгар хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

СОФИЯ (ТАСС) Болгарска коммунистическэ партиин издательство В. И. Ленинэй Зохёолнуудай 14-дэхи томые болгар хэлэн дээрэ 20 мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэн гаргаба.

И. В. Сталинай Зохёолнуудай 11-дэхи том румын хэлэн дээрэ хэблэгдээ

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Румынска хүдэлмэришэнэй партиин издательство И. В. Сталинай Зохёолнуудай 11-дэхи томые румын хэлэн дээрэ олон тиражтайгаар хэблээ.

Румыниин наукануудай Академиин дэргэдэ марксизм-ленинизмын үдэшын университет байгуулагдаа

БУХАРЕСТ. Румынска Арадай Республикын наукануудай Академиин дэргэдэ марксизм-ленинизмын хоёр жэлэй үдэшын университет байгуулагдаа. Наукын ажал-ябуулагшад, научно-шэнжэлэлгын институдуудай ба эмхи зургаануудай сотруднигууд, элдэб министерствонүүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд—хамтадаа 600 гаран хүн занятида хабаадажа эхилээ.

«ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс», политэкономи, Румынска Арадай Республикын түүхэ, философиин түүхэ гэхэ мэтые шудалалга университедэй программа соо хараалагдана. Советскэ түрүү наука тухай хэдэн лекци хараалагдаба.

Үдэшын университедүүд Сталин, Клуже, Тимишоаре ба Яссы городуудта мүн лэ хүдэлмэрилнэ.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ олгогдохо хүндэтэ нэрэззэргэнүүд Румынида бии болгогдоо

БУХАРЕСТ. Румынска Арадай Республикын Национальна Ехэ суглаанай Президиум «Эхэ-Герой» гэжэ орден барюулгатайгаар «Эхэ-Герой» гэһэн нэрэззэргэ бии болгохо тухай Указ гаргаба. «Эхын алдар» гэжэ орден гурбан шататайгаар ба «Эхын медаль» гэжэ медаль хоёр шататайгаар мүн лэ бии болгогдоо.

10 ба тэрээнһээ олон үхибүүдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн гү, али хүмүүжүүлжэ байгаа эхэнүүд «Эхэ-Геройн» нэрэззэргэдэ, ордендо хүртэхэ байна. Фашизмда эсэргүү дайнай үедэ наһа барһан үхибүүд 10 үхибүүдэй тоодо ороно. 7—9 үхибүүдтэй эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ орденоор шагнагдаха байна 5—6 үхибүүдтэй эхэнүүд «Эхын медаляар» шагнагдаха юм.

Болгарска түмэрзамшадай амжалтанууд

СОФИЯ. Болгарида хүндэ составуудые жолоодон ябуулагшад хадаа түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрһэн Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаба. Энэ мүрысөөнэй үедэ локомотивуудай машинистнууд гансахан гурбадахи кварталда 2612 хүндэ поезднуудые ябуулһан ба тогтоогдоһон нормоһоо гадуур хахад миллионһоо үлүү тонно ашаа зөөһэн байна. Октябрь һара соо хүндэ составуудые жолоодон ябуулха түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

Германска Демократическа Республикадахи студентнүүдэй ажабайдал

Германска Демократическа Республикын правительство арадай гэгээрэл тухай ехэ анхарал оролдолго гаргана. Капиталовложенинүүдые оруулалсаад, арадай гэгээрэлдэ ба культурын хүгжэлтэдэ зорюулагдаһан һомололгонууд 1950 онтой сасуулхада 1955 оной эсэс хүрэтэр 48 процентээр ургаха байна. Тэрээнһээ гадна, научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ 790 миллион марка һомологдоо. Дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй тоо 1950 ондо 26890 байһанаа 1955 ондо 43.600 болохо байна. Дээдэ һургуулинуудай үүдэнүүд бүхы хүбүүд ба басагадай үмэнэ нээлтэтэй. Германска Демократическа Республикын ажахын амжалтанууд энэ жэлдэ студентнүүдэй стипенди ехэдхэхэ арга олгоо.

Амгалан демократическа байгуулалтада хүсэ ба шадабаряа зорюулха хизааргүй арга боломжотой шэнэ интеллигенци Германска Демократическа Республикада ургажа байна.

Баруун Германида тад ондоо байдал харагдана Баруун Германиин студентнүүдэй 80 шахуу процентнь хэсүү бэрхэ байдалда байна, гэр байрамнай түлигдэнэгүй гэжэ 13 мянган студентнүүд мэдүүлнэ гэжэ мюнхенскэ «Ди Дейче вохе» журнал бэшэнэ.

Баруун Германиин бүхы студентнүүдэй оройдоо 4 процентнь стипенди гү, али ондоо ямар нэгэ тэдхэмжэ абадаг юм гэжэ «Зонтагсблат» газетэ (Гамбургда хэблэгдэнэ) мэдээсэнэ. Бусад студентнүүдынь гэнтын ушараар олдоһон юумээр амидардаг ба зөөригүй дээрэһээ һуралсалаа орхихо баатай болодог байна.

Һуралсалай дүүрэһэнэй һүүлээр баруун германска студентнүүд хүдэлмэригүй үлэшэдэг юм. Американска империалистнуудай заабаряар, Аденауэрэй бүлэгэй ябуулжа байгаа ремилитаризацилгын политика тэдэнэй үгытэй ядуу байдалай шалтагааниинь болоно гэжэ баруун германска олон студентнүүд мэдэрнэ. Баруун Германиин студентнүүд ниитэ германска зүблөө дары зарлахын түлөө, единэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай Германи байгуулхын түлөө тэмсэнэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй Итальянска комитедэй Коммюнике

РИМ, ноябриин 15. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ сессиин хүдэлмэридэ хабаадаһан итальянска делегадуудай мэдээсэлые үсэгэлдэр соносоод, тус сессиин шиидхэбэринүүдые итальянска гражданинуудай дунда дэлгэрүүлхэ үргэн кампани эмхидхэхэ, эб найрамдалай ба зэбсэг хуряалгын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула ниитэитальянска ассамблейе Римдэ ноябриин 24 ба 25-да зарлаха гэжэ эб найрамдалай тала баригшадай Итальянска комитедэй секретариат тогтообо. Энэ ассамблейдэ бүхы хүн зоной ба олониитын түлөөлэгшэдые хабаадуулхын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ба дары эмхидхэхыень эб найрамдал хамгаалха провинциальна бүхы комитедүүдтэ даалгаба.

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада ноябриин 12-ой мэдээгээр, Итали дотор 15.046.828 хүн гар табяа гэжэ эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй Итальянска комитедэй коммюнике соо мэдээсэгдэнэ.

Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ойдо зорюулагдаһан митинг Нью-Йоркдо болобо

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 16. (ТАСС) Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойдо, Советскэ Союз ба Холбоото Штадуудай хоорондо дипломатическа харилсаануудай тогтоогдоһоор 18 жэлэй ойдо зорюулагдаһан митинг үсэгэлдэр Нью-Йоркдохи «Риверсаид Плаза» отелиин зал соо болобо Тус митинг американо-советскэ хани барисаанай национальна соведэй үүсхэлээр зарлагдаа.

1500 шахуу хүниие багтаадаг энэ зал митингын нээгдэхэһээ бүри урид зоноор дүүрэн байба. Прогрессивнэ профсоюзуулай, интеллигенциин, залуушуулай ба бусад организацинуудай түлөөлэгшэд митингдэ ерээ Митингын зал соо орожо шадаагүй 1000 үлүүтэй хүн улицые дүүрэн суглараад, митингын түгэсхэ хүрэтэр байжа үргэлжэлөө.

Поль Робсон бүхы митингынхидэй нэрьемэ альгаташалга доро иигэжэ мэдүүлээ: «Би Советскэ Союзай үнэн, сэхэ ханинь байгааб, байнаб, саашадаашье байхаб!». Робсон советскэ ба американска хэлэн дуунуудые дуулаба.

Советскэ Союзһаа США-да Сайдаг Посол А. С. Панюшкин митингын түгэсхэл дээрэ амаршалгын үгэ хэлэбэ, тиихэдэнь митингдэ хабаадагшад удаан замхашагүй альгаташалгаар угтаа.

ФРАНЦИИН НАЦИОНАЛЬНА СУГЛААНАЙ ПРОГРЕССИВНЭ ДЕПУТАДУУД ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫЕ ООН-до АБАХА ЭРИЛТЭ ХЭНЭ.

ПАРИЖ, ноябриин 15. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикые ООН-эй гэшүүн болгон абаха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхые ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сесси дээрэхи американска олонхидой арсаһантай дашарамдуулан, бүлэг коммунистнууд ба прогрессивнэ республиканецуud—Франциин Национальна суглаанай депутадууд хадаа Хитадай Арадай Республикын правительствые бодото дээрэнь, юридическэ талаар мэдэрхыень французска правительствые уряалһан резолюциие парламентын үзэмжэдэ табиба.

Французска правительство хадаа Хитадай Арадай Республикые ООН-до абаха тухай эрилтэ хэхыень ООН дохи өөрынгөө түлөөлэгшэдые уялгалха ёһотой гэжэ тэдэ депутадуудай табиһан хоёрдохи резолюци соо хэлэгдэнэ.

Францида депутадууд-коммунистнуудые мүрдэнэ

ПАРИЖ, ноябриин 15. (ТАСС). Министрнүүдэй соведэй орлогшо түрүүлэгшэ ба национальна обороной министр Жорж Бидо хадаа правительствын колониальна политикада ба Индо-Хитадтахи дайнда эсэргүү шэглүүлэгдэһэн «листовконуудые» таразгаа гэжэ гэмнэн, Национальна суглаанай депутадууд-коммунистнууд Марсель Кашен, Раймон Гюйо ба Матильда Пери гэгшэдэй депутатска ойроо хүртэшэгүй эрхэ болюулхые эрибэ гэһэн мэдээсэл «Юманите» газетэдэ толилогдоо.

Парижай полициин префект «социалист» Бейло хадаа французска коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн Андре Мартиин парламентска ойроо хүртэшэгүй эрхые болюулха тухай зууршалга өөрынгөө зүгһөө хэбэ, тиихэдээ, юумээр дуталдажа байгаа парижска ажалшадые гэр байраһаань үлдэн гаргалгые буруушаажа «Юманите» газетэдэ бэшэһэнэйнь түлөө Андре Мартиие гэмнэбэ.

Депутадууд - коммунистнуудые хуули бусаар мүрдэлгэ Франциин ажалшадай эрид протест үүдхэбэ. Париждахи приборнуудай заводой хүдэлмэришэд депутадууд-коммунистнуудтай нэгэн һаналтай байһанаа мэдүүлжэ, хуули буса мүрдэлгэһөө тэдэниис зайсуулхые эрибэ, Франциин министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэдэ ба Национальна суглаанай бүхы депутадуудта бэшэг эльгээһэн байна. «Пари-Прованс-Эмпресьон» гэжэ парижска хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци Франциин Национальна суглаанай түрүүлэгшэдэ мүн иимэ эрилтэтэйгээр ошобо.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн профессор Брандвейнерые мүрдэнэ

ВЕНА, ноябриин 15. (ТАСС). Австриин эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшадай нэгэн, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн профессор Брандвейнерые австрийска реакци мүрдэжэ үргэлжэлһөөр.

Австрийска арадай партиин хэблэлэй албанай мэдээсэһэнэй ёһоор, «хүн зониие сошордуулһан худал үгэ» тараагаа гэжэ профессор Брандвейнерые гэмнэһэн гомодол прокуратурада үгтэбэ.

Франциин хойто зүгэй шахтёрнуудай бүгэдэниитын забастовко

ПАРИЖ, ноябриин 16. (ТАСС). Нор ба Паде-Кале департаментнуудай шахтёрнуудай забастовко бүгэдэниитын шэнжэ шанартай болобо. «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр нүүрһэнэй шахтануудай 171 мянган хүдэлмэришэдһөө оройдоол 8 мянганиинь хүдэлмэридөө гараһан байна.

Франциин хойто зүгэй нүүрһэнэй бассейнэй шахтёрнуудай тэмсэл ороной бусад районуудай ажалшадай зүгһөө дэмжэгдэнэ. Луара ба Гар департаментнуудай шахтёрнууд хойто зүгэй профсоюзна организацинуудай ба шахтёрнуудай забастовкын комитедэй нэрэ дээрэ бэшэг эльгээжэ, тэдэнэй баатарлиг тэмсэлые һайшаагаа, тэдээндэ бүхы талын туһаламжа үзүүлхэбди гэжэ найдуулаа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябриин 16. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатайгаар дайлалдан, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү, өөрыгөө хамгаалгын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Баруун фронт дээрэ Чанданиин зүүн-хойгуур Арадай армиин частьнууд дайсанай добтолгонуудые гэдэргэнь амжалтатайгаар сохёо. Тэрэшэлэн Кымхвагай оршондо дайсанай гурбан добтолго гэдэргэ сохигдоо.

Ондоо фронтнууд дээрэ Арадай армиин соединенинүүд нютагай удхатай байлдаануудые хээ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 3 самолёт унагаагаа, эдэнь Нампхогой, Вонсанай, Суньаниин оршондо ба Пхеньян шадар амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодожо, пулемёдоор буудажа үргэлжэлһэн байгаа.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПЕКИН, ноябриин 15. (ТАСС). Манай корреспондент хэлсээнүүдые хэжэ байгаа манай делегациин түлөөлэгшэтэй хөөрэлдэбэ гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. Хэлсээнүүдые удааруулхын тулада демилитаризованно зоные дары, эсэслэн тогтоохо гэжэ манай талын дурадхаһан хэбэртэйгээр ноябриин 11-дэ вице-адмирал Джойн хэһэн ямаршье үндэһэгүй ба хардалгата бэталалга тушаа энэ түлөөлэгшэ манай корреспондентдэ мэдүүлээ. Дүрбэн пунктһаа бүридэһэн дурадхалые подкомитедэй заседанида манай делегадуудай тусхай оруулһанай һүүлээр, вице-адмирал Джой энэ мэдүүлгэ хэжэ, үнэн байдалые зорюута хазагайруулба.

Сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоные дары, эсэслэн тогтоохо тухай эрилтэ манай дурадхал соо оройдоошье байхагүй. Энээн тухай вице-адмирал Джой худалаар батална. Манай тала хэлсээнүүдые удааруулхые пэдэнэ гэһэн вице-адмирал Джойн хардалгата мэдүүлгэнүүд хоротой, мүн огто үндэһэгүй байна. Харин эб найрамдал тээшэ бүхы арадуудай эрмэлзэлгые хараадаа абажа, мүн гэртээ түргэнөөр бусаха арга боломжые сэрэгүүдтэ үгэхын тулада, имагтал манай тала хадаа зүблэхэ зүйлэй бусад пунктнуудаар хэлсээ түргэнөөр түйлахые хоёр талын һэдэхын түлөө хододоо тэмсэһэн байна. Тиимэһээ тон зүб ба сэсэн дурадхалай эдэ гурбан пунктые подкомитедтэхи Нэгэдэмэл Нацануудай делегадуудай зүбшөөһэн дары, подкомитет энээн тухай конференцидэ дары элидхэхэ ба зүблэхэ зүйлэй бусад пунктнуудые зүбшэн хэлсэжэ эхилхыень тэдээндэ һайшаан дурадхаха гэһэн тодорхой шэнэ дурадхалые манай тала табиба.

Вице-адмирал Джойн зорилгонь юуб гэхэдэ, зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктда тодорхойгоор хараалагдаһан, сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоно тогтоохо ябадал таһалдуулхые һэдэхэ, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые удаашаруулха ба даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые бүрин таһалдуулхаһаашье сухарихагүй гэһэн болоно гэжэ корейскэ Арадай армиин ба Хитадай һайн дуратанай түлөөлэгшэ зааба.

Богонёор хэлэхэдэ, ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин делегаци хадаа фронтын мүнөө байгаа лини дээрэ буудалга зогсоохо тушаа, мүн хоёр километрээр хоёр талын гэдэргээ сухариха тухай манай талын табиһан принципэй зүб байһые мэдэрэнгүй байжа шадахагүй байгаа. Гэбэшье, тэрэ хадаа мүнөө сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоно тогтоохо ябадалые галзуу шангаар арсана. Подкомитедэй ноябриин 11-нэй заседани дээрэ нүгөө талын делегадууд хадаа сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоно тогтоохо тухай асуудалые даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталха хүрэтэр хойшолуулха гэһэн тусхай дурадхал оруулаа. Энэнь зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктын заабаринуудта сэхэ зүришэнэ.

Урдань, Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегаци демаркационно лини тушаа өөрынгөө дурадхалнуудые нэгэтэбэшэ табиһан юм гэжэ дурдаад, корейскэ Арадай армиин ба Хитадай һайндуратанай түлөөлэгшэ иигэжэ хэлэбэ: тиимэһээ, Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегациин тактика энэ асуудал тушаа тон тодорхой байна. Сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоно тухай дурадхал тэдээндэ нэгэн талын булюу ашагтай байгаа һаань, тэдэнэр эдэ лининүүдые наринаар тодорхойлхые оролдоно, хэрбээ энэ дурадхалынь хоёр талада үнэн зүб ба зохистой байгаад, нэгэн талын алибаа булюу ашаг абажа шадахагүй, тиихэ зуураа энэ дурадхалһаа сэхэ арсажа шадахагүй байгаа һаа, тэдэнэр сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоно наринаар тодорхойлхо ябадалые буруушаана. Тэдэнэй зорилгонь юуб гэхэдэ, хэрбээ тэдэнэй нэгэн талын эрилтэнүүд хангагдаагүй һаа, тэдэнэр сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоно тогтоохо ябадалһаа огто арсаха арга боломжо абаха, тиин даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые эгээн һүүлшын минутадашье бүрин таһалдуулха гэһэн болоно гэжэ түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүд дээрэ Нэгэдэмэл Нацануудай главна делегат байһан хубидаа вице-адмирал Джой хадаа сэрэгэй түрилтэ гэдэгые хэхэ арга боломжоёо хэбээрнь үлөөхэ зорилгоор сэрэгэй демаркационно лини дары тогтоолгые буруушааха хэрэгтэй юм гэһэн тэнэг һанамжые бүгэдын дуулахаар хэлэһэн байна. Тиимэһээ, хэлсээнүүдые хэхэ гэжэ тэрэнэй үнэхөөр хүсэһэн тушаа һэжэг түрэнэ. Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командовани хюмһанай харын тэдышье үнэн бодолтой байгаа һаа, мэхэ гохын, заналтын, һаатуулгын ба хардалгын тактикые дары зогсоохо, мүн даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдэй үедэ хоёр талада таарамжатай бүрин хэлсээ түйлаха, нэн түрүүн дүрбэн пунктһаа бүридэһэн манай дурадхалай үндэһөөр зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт тушаа хэлсээ түргэнөөр түйлаха гэһэн захиралтые Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегацида үгэхэ ёһотой.

Египедтэ английска сэрэгүүдэй хэһэн агрессивнэ ябуулганууд

КАИР, ноябриин 16. (ТАСС). «Аль Мысри» газетын тусхай корреспондентын Порт-Сайдһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ һүниин хоёр часта городой эжана унтажа байһан зон артиллерийскэ буудалгын абяагаар һэрүүлэгдээ. Английска бронетанкова частьнууд город худар орожо, артиллереэр ба пулемёдоор хаа хамаагүй буудаба.

Городой хүдэлмэришэдэй кварталнууд английска слон танкнуудаар ба бронеавтомашинануудаар хүреэлэгдэһэн байна. Буудалгань үглөөнэй 3 час 30 минутада зогсоогдоо. Английска сэрэгүүд коптско церковь эзэлээд, тэрээниие снайпернуудай байха газар болгон хэрэглээ. Городой гэмтэһэн зоной ниитэ тоо мэдэгдэнэгүй, гэбэшье 6 хүн госпитальдо оруулагдаа гэжэ тус корреспондент мэдээсэнэ.

Корреспондентын саашадаа мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ агрессиин шалтагаан юуб гэбэл, англичанинуудтай хани харилсаатай байха дурагүй, тиигээд английска судноһуудһаа ашаа буулгаха ба ашахые эрид арсаһан Порт-Сайдай хүдэлмэришэдһөө үһөө абаха гэжэ англичанинуудай хүсэһэн ябадал болоно гэжэ ушар мэдэхэ нюурнууд мэдүүлбэ.

Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министрын уялгануудые саг зуура гүйсэдхэгшын мэдүүлгэ

КАИР, ноябриин 15. (ТАСС). Гадаадын хэрэгүүдэй министрын уялгануудые саг зуура гүйсэдхэгшэ Ибрагим Фарадж-паша хадаа Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Салах Эд-Дин-пашагай ба американска гүлөөлэгшэдэй хоорондо Парижда уулзалганууд болоо гэһэн гадаадын зарим нюурнуудай мэдээсэлнүүдые «Аль-Ахрам» газетэдэ хэһэн мэдүүлгэ соогоо буруушааба. Тэрэ хадаа Египедэй национальна эрилтэнүүд хубилангүйгөөр үлөө гэжэ тодорхойгоор мэдүүлээ.

ҮБЭЛЭЙ СПОРТИВНА СЕЗОН[illegible] КАЛЕНДАРЬ

1951—1952 онуудай үбэлэй спортивна сезон ехэ һонин байха. [illegible]наар, конькигаар урилдаал[illegible] спортоор, конькигаар фигур[illegible] халтиралгаар ба ородой хоккей[illegible] БМАССР-эй кубок абахын т[illegible] мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ байн[illegible]

Конькигаар урилдаалгын с[illegible] спортивна обществонууд ба [illegible] культурна коллективүүдэй мат[illegible] мүрысөөгөөр нээгдэхэ юм.

ПВЗ-гэй «Локомотив», «Ме[illegible] «Байкал» ба «Искра» общес[illegible]нуудай командануд нэгэдэхи [illegible] пада уулзаха байна. «Пище[illegible] «Строитель», «Наука», «Аж[illegible] резервнүүд», «Динамо», «С[illegible]так» ба «Буревестник» общес[illegible]нуудай командануд хоёрдохи [illegible] пада мүрысэхэ юм.

Декабрь һарада коньк[illegible] урилдаалгын мүрысөөн болох[illegible]

Январь һарада БМАС[illegible] конькишадай суглуулагдамал [illegible]манда Дальна Востогой город[illegible] матчда хабаадалсаха байна. [illegible] мүрысөөн Хабаровск городто [illegible]хо юм. Тэрээндэ Хабаровска, [illegible]морско хизаарнуудай, Читын, [illegible]ска, Иркутска областьнуудай, [illegible]рят-Монголой, Якутска АССР[illegible]дэй бэрхэ спортсменүүд уулза[illegible]

Санаар ябалгын сезониие [illegible] декабрь һарада ниитын эста[illegible]нуудые үнгэргэлгөөр эхилхэ.

Январь һарада Красноярск[illegible]родто городуудай матчева уу[illegible]ганууд болохо. Тэрээндэ Крас[illegible]ска хизаарай, Бурят-Монг[illegible] АССР-эй, Иркутска, Читын обл[illegible]нуудай, Тувинска автономно [illegible]ластиин санашад хэбаадалсаха.

Колхозно залуушуулай с[illegible] республикын түрүү һуури [illegible]гын туд тудай, командна мүр[illegible] январиин хоёрдохи хахадта, [illegible] Удэ городто үнгэргэгдэхэ.

БМАССР-эй колхозно залуу[illegible]нашадай суглуулагдамал ком[illegible] 1952 оной февралиин 2-һоо 7 [illegible]тэр Киров городто үнгэрг[illegible] РСФСР-эй түрүү һуури эзэл[illegible] мүрысөөндэ хабаадалсаха.

Декабрь һарада ородой х[illegible]гээр БМАССР-эй кубок абахы[illegible]лөө мүрысөөн эхилхэ.

1952 оной январиин 6-да ре[illegible]ликанска наадалгада илаһан [illegible]манда Иркутск город о[illegible] РСФСР-эй кубок абахын т[illegible] тэндэхи хоккеистнэртэй уу[illegible] байна. Тэрэ уулзалгада Росс[illegible] Федерациин областьнууд, х[illegible]нууд ба автономно республи[illegible]дай 64 команда хабаадалсаха.

Үбэлэй спортивна сезоной [illegible]дэ, 1952 оной мартын 1-һээ 3 [illegible]тэр Улан-Удэ городто санаар[illegible] кигаар ба конькигаар фигурна [illegible]тиралга хэлгээр республикын [illegible] һуури эзэлэлгын мүрысөөн [illegible]хоор хараалагдана.

„Искра“ обществынхи[illegible] амжалта

«Искра» гэжэ һайндуранай с[illegible]тивна обществын 1134 спор[illegible]нууд үнгэрэгшэ зунай спор[illegible] сезон соо 33 мүрысөөнүүдтэ [illegible]далсажа, хэдэн олон түрүү [illegible]нуудые эзэлһэн байна. Май һа[illegible] үнгэргэгдэһэн «Бурят-Монг[illegible] үнэн» газетын нэрэмжэтэ э[illegible]тэдэ, хүнгэн атлетикээр БМАС[illegible]эй ба облпрофсоведэй түрүү һ[illegible] эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ, [illegible]лейболоор (эхэнэрнүүдэй), ба[illegible]болоор ба шатараар 1-дэхи һу[illegible]нуудые эзэлээ.

Мүн Сибирь ба Дальна Во[illegible]гой түрүү һууриин түлөө м[illegible]сөөнүүдтэ эхэнэрэй волейбо[illegible] команда илаһан байна.

«Искра» обществын зарим [illegible]шүүд бүри һайн амжалт[illegible]руулаа. Хүнгэн атлетик В. Го[illegible]нов 100 метртэ 10,8 секунда[illegible]гүйжэ, Советскэ Союзай б[illegible] спортсменүүдэй тоодо орохо [illegible] амжалта туйлаа. РСФСР-эй т[illegible] һууриин түлөө мүрысөөндэ [illegible]далсаһан Чимитцу Сыжипова [illegible]метрын урилдаанда 1-дэхи [illegible]дай спортсменэй туйлалтада [illegible] Тэрэшэлэн Т. Любимова, О. [illegible]баев, А Митрофанов гэгшэд [illegible] амжалтануудые туйлаа.

Польшодо советскэ футболистнуудай туйла[illegible] амжалта

ВАРШАВА, ноябриин [illegible] (ТАСС). Мүнөөдэр Краковта [illegible]намо» (Тбилиси) командын [illegible] «Гвардия» (Краков) обществы[illegible]мандын хоорондо футбольно [illegible]сөөн болоо. «Гвардия» команд[illegible]дэ дахин Польшын чемпион б[illegible]һон байха юм.

Энэ уулзалгань советскэ фу[illegible]листнуудай илалтаар, 3:0 то[illegible]гоор дүүрээ.

Стадион дээрэ 40 шахуу мя[illegible] хүн сугларһан байна.

Харюусалгата реда[illegible]
Б. А. ОЧИРО[illegible]

АДРЕС РЕДАКЦИИ. г. Улан-Удэ ул. Ленина 28 Телефоны редакции: редактора—23 заместителя редактора—7-85 отв секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного [illegible] промышленности—6-84 мест информации и писем—6-84 Для междугородных переговоров 18

Н—03727. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.